

Izhaja ob 4. jutraj.

Štane mesečno Din 45.—; za in-
samstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica šte. 5/L
Telefon št. 3073 in 3044, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova

ulica št. 54. — Telefon št. 3036.

Uredniški oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 3036.Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.841.

Ljubljana, 16. aprila.

Ameriška vlada je po svojih veleposlanikih predložila angleškemu, nemškemu, italijanskemu in japonskemu zunanjemu ministru vso korespondenco, ki sta jo lani in letos izmenjala Briand in Kellogg v zadevi pakta o izobčenju vojne. Ta korak je napravil Washington v popolnem sporazumu s Parizom. Ameriška vlada je tudi obvestila francosko, da bo v posebni, identični noti razložila omenjenim štirim vesilam svoje lastno naziranje v pogodbi za svetovni mir.

Ameriški korak je formalno torej popolnoma korekten in ni s strani ničesar pripomniti. Vendar je objava besedila ameriške note izzvala v Parizu razumljivo neugodje. Dočim je vsled molka washingtonskih uradnih krogov upala francoska javnost, da se je z zadnjim Briandovim odgovorom kolikortoliko izgladila razlika med ameriškim in francoskim stališčem, se je sedaj izkazalo, da ni državni tajnik za zunanje zadeve Kellogg za sedaj še niti malo korigiral svojega znanega naziranja.

Kellogg je predložil vladam četverih vesil tudi že popoln osutek besedila za mirovni pakt. Ta osutek je tak, da bi kaj malo koristil mirovni ideji, če bi ga v poštev prihajajoče sile sprejele v neizpremenjeni obliki in brezpogojno. Voda ameriške zunanje politike predlaga, naj bi sklenile Združene države, Francija, Anglija, Nemčija, Japonska in Italija pakt, s katerim »se odrekajo vojni kot sredstvu nacionalne politike« in se zavežejo, da ne bodo nikdar vodile vojne druga proti drugi. Temu paktu bi se pozneje mogle priključiti še druge sile. Kellogg pripominja, da bi taka pogodba stopila takoj v veljavo, čim bi jo podpisalo šest povabljenih vesil. Izjavlja, da se mu omejitve, ki jih zahteva Francija, da se namreč morajo upoštevati obveznosti članic Društva narodov in podpisnic locarnske pogodbe ter da nova pogodba ne sme razdreti veljavnosti raznih varnostnih in arbitražnih paktov, ne zde umestne. Končno poziva omenjene vlade, naj izvedo stališče napram ameriškem osutku in navedejo svoje eventualne pomisleke.

Kellogg ni, kakor se vidi iz tega besedila, upošteval prav nobenega francoskega predloga. Briand se je doslej umikal pred njim korak za korakom. Prvotno si je zamislil pakt večnega prijateljstva med Zedinjenimi državami in Francijo, po katerem naj bi vojna med obema velikima republikama ostala za vse čase izključena. Kellogg mu je po več mesecih odgovoril z lastnim predlogom, naj se tak pakt sklene med vsemi vesilami razen Rusije. Briand je pristal tudi na to bistveno izpremembo, izrazil pa je željo, naj bi se izreklo izobčenje samo nad napadalno vojno. To svoje stališče je podprl z obveznostmi, ki jih ima večina držav napram Društvu narodov. Po tem morajo vse članice ženevske organizacije prihiti na pomoč brez lastne krivde napadeni društveni sočlanici, kar bi jih utegnulo primorati, da se v gotovih primerih poslužijo orožja proti kršilcu miru. Tudi se je skliceval na določbe locarnske pakta in raznih arbitražnih, garancijskih in prijateljskih paktov.

Kellogg pa je ostal trdovraten. Končno je Briand tudi tu odnehal in je pristal na pakt za izobčenje sleherne vojne, ki naj bi ga naprej sklenile med seboj vesile brez Rusije. Pogodba pa bi stopila v veljavo šele tedaj, ko bi jo podpisalo tudi vse ostale sile, ki so se zmoglo vojskovati, oziroma, ki se boje zunanega napada. V primeru, da bi ta ali ona podpisnica prekršila pakt in segla po orožju, bi dobile tudi ostale sile proste roke in jih pogodba o izobčenju vojne ne bi več vezala napram kršilcu miru.

Upravičeno francoskih omejitev leži na dani. Če bi mirovni pakt ne veljal za vse kolikarj pomembne države, marveč le za medsebojne odnosa vesil, bi sleherna izmed teh mogla nastati vsakega nepodpisnika, ne da bi mu katerakoli zavezana vesela smela prihiti na pomoč. Italija bi mogla napasti Balkan, ne da bi se bala kazni od Francije, ki bi imela po pogodbi zvezane roke. Nemčija bi stala prosta napram Poljski in Češkoslovaški itd. Samo teh par možnosti kaže dovolj jasno, kakšno ogromno nevarnost krije v sebi Kellogov »protivojni« pakt. Namesto zaželenega miru bi iz njega v vseh delih sveta vzklikale nove kali vojne in imperijalizem nekih vesil bi končno privedel do hujšega klanja, kot so ga videla leta 1914. do 1918.

Francija ne more popuščati niti za korak več. Že je dal Briand po svojih poslanikih obvestiti vlade vesil, da jim bo v najkrajšem času predložil francosko stališče glede mirovnega pakta, in jih je zaprosil, naj ne odgovarjajo Washingtonu, dokler ne prouči tudi francoskega naziranja. One države, ki resnično žele mir in ne zasledujejo prikritih imperijalističnih načrtov, ne bodo mogle tajiti upravičenosti Briandovih pogojev. V kratkem bomo ime-

„Italia“ pristala v Stolpu

Nevarna vožnja v slabem vremenu. — Nobilov optimizem. — Zrakoplov bo treba popraviti

Berlin, 16. aprila (be.). Davi ob 8.35 je pristal zrakoplov »Italia« v bližini mesta Stolpu. Letalce so pozdravili zastopniki državnih in pruskih oblasti.

Stolp, 16. aprila s. Ko je »Italia« pristajala, je stal general Nobile na vratih kabine utrujen, toda z nasmehom na ustih. Izjavil je, da je bila vožnja izredno nevarna in naporna; posebno težave je imela »Italia« nad Belimi Karpati. Nobile je ponosen na zrakoplov in trdno upa, da bo dosegel svoj cilj. Ker se je zrakoplovu med vožnjo deloma pokvarila zadnja ploskev za balansira-

nje, je povzročilo nekaj težav, preden so ladjo spravili v hangar. Posadka ladje je zelo zmučena, vendar pa popolnoma zdrava.

Berlin, 16. aprila g. General Nobile bo moral kakih 10 do 12 dni ostati v Stolpu, da popravi škodo, ki jo je zrakoplov utrpel na poti iz Milana na Pomeransko. Levo balancijsko ploskev si je zrakoplov polomil takoj za Trstom. Kakor piše »Lokalanzeiger«, so zakrivila slabo vožnjo vremenska poročila praške postaje.

Odisejada nemških letalcev

Prva avtentična poročila o poteku nevarne prekooceanske vožnje »Bremena«. — Velike priprave v Newyorku za slovesen sprejem drznih nemških letalcev. Druge zanimive podrobnosti

Berlin, 16. aprila s. Prvo natančno poročilo posadke letala »Bremen« pravi meaj drugim: Koehl, Hünfeldt in Fitzmaurice so leteli kljub velikim izpremembam temperature 36 ur brez posebnih težav. V splošnem so leteli zelo nizko. Ko so se približali novofundlandski obali, se je pričelo vreme slabšati, tako da jih je pričelo skrbeti. Letalci so zabredli v gosto meglo in pozneje je pričel divjati snežni vihar; obenem je pihal močan protiveter. Temperatura je padla pod ničlo. Letalci so pričakovali, da bo vsak trenutek nastopila katastrofa. Kljub temu, da so bile vremenske prilike vedno slabše in je pričelo primanjkovati bencina, letalci niso izgubili poguma ter so skušali na vsak način doseči svoj cilj. 20 minut pozneje so videli, da plovejo nad kopno zemljo. Toda v snežnem viharju so videli zelo malo, tako da se ni bilo mogoče orientirati. Pripravljeni pa so bili, da so deloma že izvojevali zmago.

Se mnogo ur so se morali boriti z viharjem, dokler niso v petek popoldne opazili malega jezera sredi malega otoka. Sklenili so, da bodo tamkaj pristali. Ker kolesa letala niso bila opremljena s ploskvami za drsanje, je bil streljaj kolesja močnejši kot so pričakovali. Led se je pod težo letala udril. Propeler se je upognil in konec repa je bil tudi poškodovan. Letalci so brez poškodbe zapustili kabino. Prebivalci otoka so jih gostoljubno sprejeli ter jim dali tudi nekaj materiala za popraviljanje letala. Kljub temu ni verjetno, da bi moglo letalo z lastno silo leteti v Newyork.

St. John, 16. aprila g. O podrobnostih prekooceanskega poleta se še doznavajo. Letalci so morali posebno v drugi polovici pota prenesti velike napore. Dočim se je moralo letalo že v prvi polovici boriti z močnimi vetrovi, je začelo pozneje v meglo in sneg. Zaradi tega se je skušal Koehl dvigniti višje, kar pa ni bilo mogoče, ker so bila krila predebelo pokrita z snegom. Letalci so se nato spustili do nekaj metrov nad morsk gladino. Medtem so tudi opazili, da jim gorivo hitro pohaja. Posebno koristno je bilo, da so imeli nosilne ploskve prepojene s parafinom, kar je najbrže pri ostalih letalcih, ki so skušali po isti progi preleteti ocean imelo usodne posledice.

Čim bolj so se bližali ameriški obali, tem gostejša in neprodornejša je postajala megla. Končno je zakrila vse megleno noč. Ko so mislili, da so v Novi Fundlandiji, so okrenili še bolj proti severovzhodu, da bi dosegli oni del Amerike, ki moli najdalj v morje. Zaradi te spremembe tečaja pa so zavozili še bolj proti severu. Koehl je hotel voziti kar dalje, vendar pa se je zaloge bencina zelo skrcila, tako da je

bilo treba pristati. Porabili so prvi teren za pristanek in se spustili na otoku Greenly Islandu.

Quebec, 16. aprila (lo.). Na Greenly Islandu je pristalo včeraj ob pol 5. popoldne kanadsko letalo. S tem je bil vzpostavljen prvi stik z nemškimi letalci.

Murabay, 16. aprila g. Ker so nemški letalci pri transkontinentalni zrakoplovni družbi zaprosili za nadomestne dele, sklepajo, da se posadka noče ločiti od letala, da bi lahko nadaljevala pot z letalom Schillerja, ki je med tem pristalo na Greenly Islandu, ali pa z lomilcem ledu »Montcalm«. Zdi se, da čakajo letalci letala »Bremena I.«, ki je že na poti.

Quebec, 16. aprila (lo.). »Montcalm« napreduje zelo počasi proti Greenly Islandu, ker ga ovirajo velike količine ledu in močni vetrovi.

Mitchellfield, 16. aprila g. Letalo »Bremen I.« je vzelo na krov najboljše monterja Junkersovih tovarn Schwerta. Letalci se bodo šele v Montrealu odločili, ali bodo vozili na Greenly Island. Letalo jim nadomestnih delov na krovu; nabavili jih bodo šele v Montrealu.

Newyork, 16. aprila g. Mesto ima z otokom Greenly Islandom slabo zvezo, ker je brzotjavna zveza pretrgana. Oblasti so ukrenile, da se čimprej popravi. Herta in Erhart Junkers ter tukajšnji zastopnik Junkersovih tovarn Melhior so se danes ob 1.55 ameriškega časa dvignili z letališča Mitchellfielda v Montrealu. Na krovu imajo 400 galonov bencina za »Bremen«. Gospodinja Junkers je naprosila kanadsko vlado, da bi ji dala na razpolago ogródje za pristanek na snegu, ker sicer letalo ne bi moglo nadaljevati poleta na Greenly Island.

Newyork, 16. aprila g. Priprave za slovesen sprejem nemških letalcev se nadaljujejo. Govore pri sprejemu bo oddajalo 40 brezžičnih postaj. Poskrbljeno je, da bodo brezžično premešeni tudi v Evropo. Za letalce so pripravljena v hotelu »Ritz Carlton« ogromna stanovanja. Irski major Fitzmaurice je odletel s Schillerjevim letalom in ga pričakujejo ob 17. v Quebecu. Koehl in Hünfeldt sta ostala pri letalu.

Berlin, 16. aprila g. Pri ogledu Junkersovih tovarn se je med drugim razpravljalo tudi o načelnem vprašanju, zakaj se je stotnik Koehl za polet preko oceana poslužil navadnega letala in ni vzel pomorskega. Diplomirani inženjer Schinzinger je izjavil, da je storil to zato, da je mogel vzeti čim več goriva na krov. Pomorsko letalo s plavalkami se lahko le z malim bremenom dvigne iz vode. 100 kg prihranka na teži je pomenilo za Koehla 450 km dolgo progo.

Triumf Josipine Bakerjeve v Pragi

Navdušen sprejem množice na kolodvoru. — Kako si je pomagala Bakerjeva iz zadrege

Praga, 16. aprila. h. Popoldne je z dunajskim brzovlakom prispela semkaj mulatinja Josipina Bakerjeva. Na Wilsonovem kolodvoru je — kljub neprijetnemu dežju — pričakovala plesalo izredno velika množica ljudi obeh spolov in razne starosti. Ko so Bakerjevo zagledali, so pričeli klicati tako navdušeno, kakor ne pozdravljajo niti najodličnejše tuje iz političnega ali drugega javnega življenja. Plesalko je ta nenavadno slovesen sprejem nekoliko vznemiril.

Ko je stopila iz kolodvora, so jo nekateri najbolj navdušeni mladeniči dvignili na ramena in jo nesli dalje. Iz te situacije se je Bakerjeva rešila na ta način, da je skočila na streho neke kočije, kjer se je kmalu udomačila. Z nasmehom na licu je opazovala goste množico, ki je za cele minute ustavljala promet, in pričela iz neke ne-

vidne zaloge metati med njo rokavice. Nastala je pravcata borba za te rokavice; na tisoče ljudi je skušalo dobiti košček njene garderobe. Le s težavo je Bakerjeva pred hotelom zlezla s strehe ter se skozi množico prišla do vhoda. Množica jo je obmetavala s cvetlicami ter je čakala pred hotelom, dokler se Bakerjeva ni zopet pojavila, ko se je odpeljala v Lucerno k predstavi.

Praško občinstvo smatra, da je mulatinja prav lepa, vendar pa ne posebno lepa. Posebno ji zameri, da ni dovolj črna. Ženski svet je obduoval njen srebrnosivi kostum in modri klobuk. Zvečer se je vršila kot največja senzacija otvoritvena predstava, ki je bila do zadnjega kotička razprodana.

Materijalno plačilo Costesu in Le Brixu

Pariz, 16. aprila. g. Sportni list »L'Auto« je razpisal za letalca Costesa in Le Brixu pobiranje prispevkov, ki so že danes dosegli znesek 48.000 frankov.

Stepan Radić o slabosti Vukičevićevega režima

Lepa manifestacija KDK v Petrinji. — Komu so prišle v prid reparacije. — Pogoji KDK za vstop v vlado. Po počitnicah...

Zagreb, 16. aprila. r. Včeraj se je vršil v Petrinji pri Sisku shod HSS, ki pa so se ga udeležili tudi številni pristaši SDS, tako da se je spremenil v krasno manifestacijo KDK. Četudi je bil shod sklican šele v zadnjem trenutku in ni bilo znano, ali se ga bo udeležil gosp. Stepan Radić, se je zbralo nad 8000 ljudi.

Ze izven mesta so priredili Stepanu Radiću, ki je prišel iz Siska z avtomobilom, zelo svečan sprejem in ga v povorki spremljali na zborovališče kjer so mu prirejali viharne ovacije. Po otvoritvi shoda, ki ga je vodil učitelj Stazič, je povzel besedo gosp. Radić; podal je v svojem govoru več važnih izjav, ki so vzbudile v političnih krogih živahne komentare.

Uvodoma je govoril o pomenu demokracije in naglašal, da hoče KDK v državi uvesti politiko razvoja in napredka. V svojem nadaljnjem govoru se je bavil gosp. Radić z zastopstvom narodnih interesov na korist raznih beograjskih porodic in med drugim navedel tudi značilno dejstvo, da so razni beograjski trgovci in bankirji dobili od reparacije 19 milijard, dočim se je razdelila med seljaški narod, ki so mu bile reparacije v prvi vrsti namenjene, komaj 1 milijarda. Opozarjal je na razne afeze pri eksploataciji državnih gozdov v Bosni in navajal, kako so ga o priliki debate v Narodni skupščini grdo napadali zaradi tega, ker je KDK to vprašanje spravila na dnevni red.

Govorec o političnem položaju, je gosp. Radić med drugim izjavil: Zvali so nas v vlado. Mi pa nismo šli v Beograd, da gremo v vlado, marveč da zastopamo interese svojih volilcev. Če gremo v vlado, gremo samo pod pogojem, da dobimo vsa važna gospodarska ministrstva, predvsem pa finančno ministristvo, ministristvo za šume in ministristvo za poljedelstvo. Zahtevamo go-

spodarska ministristva, ker smo kmečka stranka, ki izhaja iz naroda in dela za narod. Mi smo edini predstavniki Hrvatske, skupno s srbskim narodom iz teh krajev, ki je zbran v SDS pod vodstvom gosp. Svetozarja Pribićevića. (Viharne ovacije gosp. Pribićeviću.) Nekdaj smo se pobijali, danes pa postopamo v skupni fronti proti cinčarjem. (Živahno in dolgotrajno odobravanje.) Vsi, ki se čutijo zapostavljene in zatirane, so z nami, a z nami je tudi duh Matije Gubca, duh Karadžića in duh pravega seljaškega naroda.

V svojih nadaljnjih izjavah se je gosp. Radić bavil z davčno preobremenitvijo prečanskih krajev, z zastopstvom pri deljevanju kreditov, s slabo upravo ter s potrebo dalekosežnih reorganizacij v vseh panogah državne uprave. V vsaki vladi bi morala biti polovica Srbijancev, polovica pa prečanov. Danes tega ni mogoče doseči, ker se Srbijanci boje, da bi morali deliti oblast s prečani. Toda napovedujejo se skorajšnje spremembe. Cela radikalna stranka nastopa proti gosp. Vukičeviću in ko se bo gosp. Vukičević vrnil z velikonočnih počitnic v Beograd, ne bo imel proti sebi samo KDK, marveč tudi radikalna stranka. Potem bomo sestavili vlado, v kateri bomo imeli Hrvatje gospodarstvo v svojih rokah. Če boste slišali, da sta šla Radić in Pribićević v vlado, vedite, da sta šla zato, da izvršita ono, kar je narodu potrebno in koristno.

Za gosp. Radićem so govorili še narodna poslanca gg. Tonković in Robić ter dr. Josip Nemec, ki je pozdravil gosp. Radića v ime SDS. Po shodu se je vršil obed, na katerem je imel gosp. Radić zopet daljši govor, v katerem se je zavzemal za veliko Jugoslavijo, za Bolgarijo in za čim tesnejšo zvezo s Češkoslovaško.

Gosp. Vukičević ne misli na demisijo...

Zanimive izjave predsednika vlade v Splitu. — Vlada ne potrebuje ne KDK, ne nove hrvatske stranke

Split, 16. aprila. n. Bivanje g. Vukičevića v Splitu ni vzbudilo posebne pozornosti. G. Vukičević se giblje dosledno le v družbi tukajšnjih radikalov. Danes dooldne se je odpravil z motornim čolnom luške uprave na ribolov in le nekaj časa sam omagal ribičem. Opoldne je g. Vukičević pri velikem županu sprejemal stranke. Nato je posetil mestnega župana in nadškofa, zvečer pa je bil v hotelu Central banket, katerega so se udeležili predstavniki oblasti in radikalne stranke.

V ožjem krogu radikalov je podal g. Vukičević daljšo izjavo o političnem položaju. Omenil je, da niti misli na demisijo vlade. Narodna skupščina ne bo razpuščena ampak ostane, dokler ne poteče niena funkcijska doba. Nekaj časa je obstajalo razpoloženje za široko koncentracijsko vlado, v kateri bi bila zastopana tudi KDK. Taka kombinacija je imela mnogo pristašev tudi v vladnih krogih, kadar gre za važna vprašanja. Končno je izjavil, da je prišel v Split popolnoma privatno, da si preko praznikov odpočije in da poglobne pred beograjskimi novinarji, ki so strašno sitni in nadležni....

Strašna tramvajska nesreča v Berlinu

5 mrtvih in okoli 100 ranjenih. — Vzrok katastrofe še ni ugotovljen

Berlin, 16. aprila. d. Včeraj se je malo po 17. dogodila v bližini stadiona v zapadnem delu mesta strašna nesreča. Vlak cestne železnice, obstoječ iz motornega voza in dveh priklonih voz, ki so bili polni gledalcev z nogometne tekme, je na ovinku skočil s tira ter se prevrnil.

Učinek je bil strašen. Izpod razvalin razbitih voz so se pričeli dvigati ranjeni in klicati na pomoč. V prvi zmedbi so opazovalci celo pozabili pozvati rešilno postajo. Vsi, ki so prišli iz razbitih voz, so nudili

strašno sliko. Bili so vsi okrvavljeni, tako da ni bilo videti, kdo je težje in kdo je lažje ranjen. Tekali so brez uma okoli, dokler niso nezvestavni popadali po tleh. Do 7. zvečer so ugotovili 5 mrtvih in 30 ranjenih. Razen tega je bilo še 70 oseb lahko poškodovanih.

Vzroka katastrofe dosedaj še ni bilo mogoče točno ugotoviti. Splošno domnevajo, da so odpevale zavore. Vozadž motornega voza je sam ranjen, vendar pa njegove poškodbe niso najtežje.

Rimski razgovori Zaleskega

Rim, 16. aprila. g. Po popoldanskem obisku mednarodnega poljedelskega zavođa je odšel poljski zunanji minister Zaleski popoldne v palačo Chigi, kjer je imel povodno enourni sestanek z Mussolinijem. V diplomatskih krogih pripisujejo temu razgovoru velik pomen, ker se izve, da se je razpravljalo posebno o vprašanjih, ki zadevajo Poljsko in Italijo. Ob 18. je priredil guverner mesta Rima na Kaptolu na čast gostu svečan sprejem, zvečer pa se je vršil sprejem na poljskem poslanstvu. Jutri bo sprejel Zaleskega papež v svečani avdienci.

Dr. Seipel v Karlovih Varih

Praga, 16. aprila. h. Avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel ostane do 2. maja v Karlovih Varih. Nato se vrne na Dunaj, odkoder bo po nekaj dnevih odšel v Paletino.

Preiskava v Monoštru

Budimpešta, 16. aprila. s. Stokrovnjaki za orožje, ki jih je poslal odbor trojice Društva narodov, so davi prispeli v Monošter. Ko je javni notar ugotovil, da so zavezke, s katerimi so bili vagoni z orožjem zapečateni, nedotaknjene, so strokovnjaki v navzočnosti madžarskih železniških in carskih zastopnikov otvorili prvi vagon, ki so ga delavci izpraznili. Ugotovili so, da so bili v tem vagonu večinoma pasovi za naboje. Popoldne so otvorili še dva vagona.

Obsodba jugosl. državljana — morilca v Budimpešti

Budimpešta, 16. aprila. s. Apelacijsko sodišče je danes obsodilo jugoslovskega državljana, mornarja Zlatka Turinskega, na dosmrtno prisilno delo. Turinski je marca lanskega leta v bližini Budimpešte umoril in oropal neko bogato posestnika.

Dr. Jiri V. Daneš †

Vse nas je presenetila vest o nenadni smrti enega prvih čeških znanstvenikov, dr. Jiri V. Daneša. Šele 48 let star je podlegel nesrečnemu naključju, da je ponesrečil pod avtomobilom v Los Angelesu, ravno v Ameriki, kamor se je napotil v oktobru lanskega leta, da predava na tamkajšnjih univerzah, hkrati pa, da izpopolni svoje študije in zaključki gradivo o pojavih Krasa, svoje poglavitve znanstvene teme.

J. V. Daneš je bil rojen 23. avgusta l. 1880. v Novem Dvuru pri Unhoštu. Na univerzi se je zgodaj posvetil znanstvenemu delu, doktoriral je kot dva in dvajsetleten študent in ostal tudi poslednji ves čas v znanstvenem raziskovanju. Leta 1906. je postal privatni docent na univerzi v Pragi, l. 1912. izredni in l. 1919. redni profesor geografije.

V tej dobi je objavil veliko študij iz raznih področij geografije; obravnaval je pri tem specijalno vprašanja češke geografije, ali nič manjše pozornosti ni posvečal geografskim problemom drugih dežel, drugih kontinentov. Osobito velik del Daneševih študij pa je veljal jugoslovanski zemlji.

Daneš je zgodaj sam prišel k nam in je ravno svoja prva raziskavanja, med temi tudi doktorsko disertacijo izvršil na naši zemlji, v Hercegovini. Postal je tudi učenec in prijatelj pokojnega našega Jovana Cvijića in gotovo je značilno, da je izčrpno študijo o življenjskem delu tega našega velikega znanstvenika napisal Daneš, v njej temeljito označil veliki pomen Cvijićevega dela ne samo za domačo, marveč tudi za splošno, za svetovno znanost. Kako dobra je ta Daneševa študija, se razvidi najbolj iz dejstva, da se je prevedla na srbsko ter jo je geografsko Geografsko društvo izdalo kot svojo prvo izredno knjigo.

Kakor rečeno, dr. Jiri Daneš je velik del svojega znanstvenega delovanja posvetil študiju našega juga, osobito Hercegovine. Napisal je več študij o raznih geografskih problemih Bosne in Hercegovine, najbolj pa ga je zanimal Kras s svojimi mnogostevilnimi komplikiranimi pojavi. Prepoznal je sam mogoče naše dežele, bival večkrat za dalje časa na našem jugu in je seveda srbsko-hrvatski jezik obvladal popolnoma. Tudi z Bolgarijo se je seznanil na svojih balkanskih potovanjih.

Drugi del njegovega delovanja se je obrnil k Avstraliji, ki jo je prav tako prepoznal in tam preiskal osobito krasne pojave. Njegova poglavitna pozornost je veljala študiju Krasa v tropskih krajih. Obrnil se je tudi v Ameriko, kjer je dobro poznal južni del severne Amerike, kjer je raziskaval zopet osobito krasne pojave na Jamaiki. Napisal je tudi študijo o kraskih pojavih na otoku Javi, razen tega pa še mnogo razprav o političnih in drugih antropogeografskih problemih Avstralije ter Oceanije, Vzhodne Indije in severne Amerike.

Daneš pa se ni zaprl samo v znanstveno delo, marveč se je udeleževal tudi v diplomatskem področju. Bil je leta 1918. organizator in predsednik češke legacije v Sarajevu, l. 1919.-20. prvi predsednik južnoslovenske komisije v Pragi, l. 1920.-22. češkoslovaški generalni konzul v Sidneyju v Avstraliji, kjer je zastopal tudi interese naših izseljencev.

Potem se je vrnil zopet k znanstvenemu središču v Prago, a l. 1923. je prevzel tudi profesuro geografije na novi univerzi v Bratislavi, da organizira tamkaj stolico geografije, hkrati pa vršil tudi, kakor poprej, del profesorja geografije na univerzi v Pragi.

Sedaj ga je ugrabila smrt iz življenja, od dela, ravno ko se je pripravljala, da zaključijo svoja dolgoletna raziskavanja z velikimi sintetičnimi deli. Z njegovo smrtjo je zadel češkoslovaško znanost huda izguba in vrzel bo ostala za njim dolgo.

Izguba se tiče v veliki meri tudi nas Jugoslovane; saj je bil Daneš eden izmed redkih, ki je poznal naše nacionalne probleme do dna. Še lani je na geografskem kongresu na Poljskem in prijateljskem krogu Jugoslovenom, ki so ga v šali šteli za svojega, pritrldil, češ da je njegova družina domovina — Jugoslavija.

Tudi jugoslovanska znanost bo ohranila dr. J. V. Danešu nad vse časten spomin.

Akcijska za ustanovitev zveze slovanskih mest

Praga, 16. aprila. h. Odposlanstvo mesta Prago odpušča jutri zvečer v Beograd, Zagreb in Ljubljano. Kakor se izve, se bo pri tej priliki razpravljalo o možnosti ustanovitve zveze slovanskih mest.

Obsodba čl. komunističnega poslanca

Praga, 16. aprila. h. Komunistični poslanec Harus je bil pred senatom brnskega kazenskega sodišča obsojen zaradi javnega nasilja, upiranja in žaljenja straže na 8 mesecev težke ječe ter izgubo volilne pravice. Harus je na komunističnem zborovanju dne 14. aprila 1926 v brnskem delavskem domu s pestmi suval policijskega agenta na ulico. Obenem je bil obsojen, da se pri demonstraciji, ki se je vršila po zborovanju, ni hotel pokoriti pozivu straže, da odide, pri čemer ni stražo samo žalil, temveč jo tudi dejansko napadel. Harus je znan pretepec, ki so ga komunistične organizacije na političnih zborovanjih zelo cenile.

Nova francoska križarka

Brest, 16. aprila. (be.) Včeraj je bila v prisotnosti mornariškega ministra spuščena v morje nova križarka «Colbert».

Poslanca dr. Žerjav in dr. Kramer o politični situaciji

Referat na okrajnem zborovanju SDS v Litiji

KDK ni le prehodna, temveč trajna zveza. — Srečna dopolnitev programov obeh strank. — Usodna odgovornost SLS in JMO. — Stališče KDK

V nedeljo popoldne se je vršil v Litiji ob veliki udeležbi občini zbor okrajne organizacije SDS pod predsedstvom g. Lajovica, na katerem so po poročilih funkcionarjev in zastopnikov krajevnih organizacij poleg mnogih važnih organizacijskih zadev razpravljali tudi o perečih gospodarskih vprašanjih splošnega in krajevnega značaja. Občnega zbora se je udeležil tudi narodni poslanec dr. Gregor Žerjav, ki je podal pregledno poročilo o politični situaciji in med drugim izjavil:

KDK ni zveza samo za trenutke, nego je trajna formacija, ki ima svojo moč v skupnih interesih volilcev in v enakih pogledih na glavna javna vprašanja. Če je bila v programu SDS bolj povdajena demokracija in je bil v njej bolj izdelan program za ureditev države po načelih decentralizacije, je iz programa HSS bila vsem enako privlačna misel prvenstva, ki pripada med bratskimi stanovi v naši državi kmečkemu stanu in njegovim interesom. Kakor tudi posebno močno podpiranje ideje samouprave in našemu ljudstvu eminentnega čuta za pravico, ki naj iz zasebnega življenja preide tudi v vse javno življenje in pravo in celo v mednarodne odnose, opirajoč se na čut človečnosti, ki ga moramo razvijati na vsi moč. Skupni napor nas je zbližal in utrdil medsebojno zaupanje med nami.

Po politvah smo iskreno hoteli iti z demokrati g. Davidoviča. Pozor pa, da stopimo v demokratsko stranko brez vsakih garancij in celo tako, da bi kapitulirali pred g. Vukičevićem, je bil za nas tembolj nesprejemljiv, ker bi nas to bilo zopet oddaljilo od HSS, saj je zveza s HSS pomenila zaključek one nesrečne dobe naše politike, ko so izigrali eno prečansko stranko proti drugi. Mi bi bili radi v katerikoli obliki k našemu krogu pritegniti tudi JMO in SLS, a obe ti stranki sta trenutno strankarsko korist postavili nad splošne interese. Ta kratkovidnost je usodna in se bo hudo maščevala.

Nastanek in položaj naše države sta taka, da more biti zdrava le ona vlada, ki se opira na glavne politične sile srbijskega in prečanskega volilstva, vendar le, če sodelujeta ta dva faktorja kot ravnopravna činitelja. Kdor dela umetne kombinacije proti temu, škoduje državi. KDK ima že danes 85 poslancev, če pa bi seštel 11. septembra 1927. dobljene glasove, bi imeli že danes 99 poslancev. Pri prihodnjih volitvah nas bo 10 do 20 ali še več preko 100 in tedaj bo konec pomena SLS, ki živi le še od nezdravega spora činiteljev, ki so pozvani, da tvorijo stebrišče države. Od tod grozna nervoznost SLS.

Dalje je dr. Žerjav obravnaval novi davčni zakon in navajal, kaj bo treba ukreniti, da se povzraja krivici in ostrije, omenjal občinski zakon, vprašanje bratovskih skladnic in rudarskih staropokojencev, nato pa obširno kritiziral krivice in korupcijo, ki jo uganja SLS s prehranjevalno akcijo.

Končno je dr. Žerjav razpravljal tudi o novem posojilu. Naša država res potrebuje pozitivne gospodarske življenja z investicijami, omejiti pa se je treba na neobhodno potrebo in ves čas misliti na to, kako se bo posojilo vračalo. Če mora skrbeti gospodar za loži za posojilo vse, kar ima, vpraša pred odločitvijo ženo, odraslo dečo in bližnje sorodnike. Država, ki najema 14 milijard, zastavlja zaslužek in obstoj naših potomcev. KDK sicer po številu poslancev ne tvori večine, zato pa

Pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščencev

Pod predsedstvom g. Vedernjaka se je vršila včeraj plenarna seja delegatov Pokojninskega zavoda za privatne nameščence v Ljubljani. Na razpravi je bil predlog, ki naj se stavi vladi glede spremembe sedaj uveljavljenega zakona o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščencev. Sporni sta bili zlasti dve vprašanji: za kateri je vladalo zaradi tega veliko zanimanje. Predlog ravnateljstva, zagovarjan po g. Vrtovcu, je šel za tem, naj se volilni red spremeni v toliko, da se bodo volitve vršile v treh skupinah in ne v petih kakor doslej. Proti temu je g. dr. Obersnel zastopal manjšinski predlog, naj ostane pri starem, ker je razdelitev na sedanjih pet skupin stvarno utemeljena in se je dobro obnesla. Predlog dr. Obersneta je pri glasovanju obveljal z veliko večino glasov.

Druugo sporno vprašanje je bil obseg zavarovanja trgovskih nameščencev. Prodrlo je stališče, naj se v zavarovanje pri Pokojninskem zavodu pritegnejo vsi trgovski nameščenci brez ozira na to, ali opravljajo duševno ali tudi ročno delo. Na ta način se bo vzgojilo in obdržalo v trgovskem stanu zahtevljivo trajno osebo, ki bo s kvaliteto dela nadomestilo neznamito višje plašne izdatke, ki bodo nastali zaradi plačila na delodajalca odpadajočih zavarovalnih prispevkov.

Ostalo je tudi pri tem, da bodo se v naprej zavarovani tudi odvešniki in notarski kandidati, dasi se z načrtom ukinja vsa, ko povračilo čez izstopu iz nameščenskega razmerja. Sprejeti načrt zakona bo predložen vladi s pozivom, naj ga predloži Narodni skupščini.

predstavila ona, ki bodo večino posojila vračali; poštenje in odgovornost velevala, da se upošteva tudi njeno stališče in da se tako ogromno posojilo ne odobri z mehaničnim preglasovanjem. Ako bodo hoteli naše mirne in stvarne ugovore, pomisleke in pogoje pregaziti v tako dalekosežni stvari z večinsko mašino, se za nas odpira potreba proučevanja naše odgovornosti za sedanjost in bodočo generacijo v skrajnih oblikah in ne bo mogoče zameriti, če bo kdo premagal, naj se odgovornost odkloni z zapustitvijo Narodne skupščine.

Zborovanje je bilo zaključeno v najboljsem razpoloženju za nadaljno delo. Med drugim se je sklenilo ugovarjati eventualni združitvi občine Hotič z Litijo, ker obstojajo najtežji pomisleki in nezaupanje proti osebam, ki žal odločajo v tej občini. Zahteva se revizija računov v obeh občinah, litijski okrajni blagajni in v cestnem odboru, kjer so se čule mučne opombe o nedopustnem vplivanju na državno pravdnostno glede vodstva kazenske preiskave proti bivšemu načelniku cestnega odbora.

Posl. dr. Kramer v Belokrajini

Sreska organizacija SDS za črnomeljški okraj je imela v nedeljo popoldne svoj občini zbor v Gradcu. Pred občnim zborom se je vršil sestanek, katerega so se udeležili poleg delegatov krajevnih organizacij SDS iz vse Belokrajine tudi izredno številni pristajali SDS in SKS iz Gradca in okolice in na katerem je poročal nar. posl. dr. Albert Kramer o razvoju naše nortranje politike po zadnjih skupščinskih volitvah.

Dr. Kramer je razložil, kako so težke razmere, v katere smo zašli radi nesposobnosti in zagreženosti srbijske politike, in pa enotno pojmovanje, kako se more to žalostno stanje zboljšati, nujno dovede do tega, da sta se združili SDS in HSS, ki predstavljata oni del države, ki je gospodarsko najnaprednejši, ki pa najhujše trpi radi nezdravega gospodarstva v državi in radi hegemonističnega pojmovanja države s strani srbijskih politikov. Te hegemonistične mentalitete se tudi demokrati g. Davidoviča še niso mogli otrestiti in so zato onemogočili združitev s SDS, a pri zadnji krizi tudi v veliki meri onemogočili tako rečte, da bi prinesla izboljšanje.

Na vzgledih iz državnega proračuna, finančnega in novega davčnega zakona je dr. Kramer pokazal, kako se hegemonizem povsod udeležuje na škodo prečanskih pokrajin, pri tem pa gospodari tako, da silno trpi tudi kmet v Srbiji, kjer je zato vedno večje število onih, ki simpatizirajo s pokretom KDK. Ta je postal zato vsedrjavni pokret in se jača od dne do dne.

Obširno je razpravljal govornik o novem davčnem zakonu in o nameravanem inozemskem posojilu, katerega bo KDK dovolila le, ako bo dobila zadostne garancije, da bo res porabljen samo za produktivne investicije. Tudi v vlado bo KDK šla le takrat, ko bo imela jamstvo, da se bo začelo drugačno, boljše gospodarstvo in da se bodo temeljito odpravili vzroki današnjega nesrečnega položaja.

Poslušalci so prekinjali posl. dr. Kramerja s ponovnim pritrjevanjem in odobravanjem, na koncu pa mu priredili prisrčne ovacije.

Društvo narodov in sovjetski razorožitveni predlog

Zemlja, 16. aprila. s. Tajništvo Društva narodov objavlja pisma, ki sta jih v zvezi z zadnjim zasedanjem pripravljale razorožitvene konference izmenjala Litvinov in predsednik odbora Loudon. Litvinovo pismo, ki je bilo sestavljeno takoj po zaključku zasedanja 26. marca v Ženevi, protestira proti gotovim odstavkom predsednikovega govora, češ, da ni bil dovolj nepristranski. Predsednik Loudon odgovarja v pismu iz Pariza, da ga je Litvinovo pismo zelo presenetilo, ker v svojem zaključnem govoru ne najde ničesar, kar bi ne bilo nepristransko. Če je rusko delegacijo pozval, naj ne razdre storičenega dela, je storil to le zaradi tega, ker je šel ruski ometek brez dvoma za tem, da se do tedaj dovršeno delo uniči.

Amerika in sovjeti

Washington, 16. aprila. s. V oficijozni izjavi ugotavlja državni departament, da se ameriška politika napram sovjetski Rusiji ne bo spremenila, dokler Rusija ne opusti svojega načrta, da bo izvala svetovno revolucijo. V zvezi s tem ugotavlja državni departament, da je ameriški izvoz kljub temu, da sovsjetska Rusija ni de ture priznana, večji kot n. pr. v Anglijo ali Nemčijo.

Sestanek angleškega parlamenta

London, 16. aprila. (lo.) Jutri se šestane na velikonočnih počitnicah parlament. Prihodnji torek bo podal zakladni minister poročilo o proračunu.

Iz celjske okoliske občine

Radi odhoda socialistov nesklepčna seja občinskega odbora.

Celje, 16. aprila. Zadnja seja okoliskega občinskega odbora je trajala samo pol ure, ker je postala zaradi odhoda socialistov nesklepčna. Po otvoritvi je poročal župan o sklepih glede regulacije Savinje, razširjenja električnega omrežja in ljudske kuhinje. Na predlog finančnega odseka je bila odklonjena prošnja lovske družbe Košnica-Lisce, da bi občina plačala oblastno takso. Udrženju vojnih invalidov v Celju se dovoli za dobrodelno tombolo znesek 100 Din. Gleda javnega stranišča na Jožefovem hribu, ki ga zahteva sanitetna oblast, naj županstvo stopi v stik z Jožefinci, da napravijo stranišče na lastne stroške.

Finančni referent je poročal na to o najemninah v občinskih hišah in priporočal, da se te naemnine, ki so še predvoine primerne, zvišajo. V občinski hiši pri pokopališču stanuje 9 stank, ki plačujejo naemnine od 4-10 Din mesečno. Te naemnine naj se zvišajo tako, da bi plačevali naemniki za stanovanja mesečno od 25 do 62 Din. Temu povzročilo so energično ugovarjali socialisti, češ da so stanovanja popolnoma zanemarjena in da je treba, preden se naemnine povišajo, celo stavbo temeljito popraviti. Ker je finančni referent vztrajal na svojem predlogu, so socialisti zapustili sejo, ki je postala s tem nesklepčna.

Kakor smo se informirali, le dotična zgradba res v tako zanemarjenem stanju, da ne odgovarja ne stanovanjskim, ne higijsnim zahtevam. Skozi streho teče ob deževnem vremenu voda ponekod kar v stanovanja, vrata in okna pa so deloma tako razbita, da pihajo skozi luknje veter. Te melitje popravilo bi stalo okrog 60.000 Din. Čudimo se, kako je mogla občina v teku let gledati razpadanje hiše. Če bi se že pred leti mislilo resno na popravilo, bi se dalo to izvesti z manjšimi stroški. Štednja pri izdatkih ni na mestu, kadar gre v škodo občinske lastnine.

Občini zbor Društva hišnih posestnikov v Ljubljani

Ob razmeroma pičli udeležbi članstva se je vršil sinoči v Ljubljani v «Unionu» redni občini zbor «Prvega društva hišnih posestnikov». Zborovanje je s kratkim pozdravom izven ljubljanskim delegatom otvoril predsednik g. Frelih, ki je nato prečital dole pozdravne telegrame in posebno prisrčno pozdravil tudi delegata zagrebškega društva hišnih posestnikov g. Mihordina.

Poročilo o delovanju organizacije v preteklem letu navaja med drugim: Tekom leta je izstopilo 32 članov, na novo pa vstopilo 192, tako da šteje društvo sedaj 1660 članov. Društveno delovanje v preteklem letu se je izražalo predvsem v tretiranju davčnih vprašanj, pri čemer so bile dosežene mnoge ugodnosti, zlasti v novem davčnem zakonu in pa v delu za odpravo stanovanjske zaščite. Poročilo kritizira postopanje onih hišnih posestnikov v Ljubljani, ki se niso držali navodil organizacije in so zaradi tega mnogo zagrešili, da se je pojavila tako kropka akcija za podaljšanje stanovanjske zaščite. Pretirane pa so vesti, da je samo v Ljubljani vloženih nad 1500 odpovedi. Po informacijah, ki jih je dobil odbor, je za vse okrožje ljubljanskega okrajnega sodišča vloženih le 1100 odpovedi, za mesto Ljubljano pa samo nekaj nad 700. Poročilo odklanja vsak poskus podaljšanja stanovanjske zaščite. Odklanja tozadevni predlog nar. posl. Potejana in ministra soc. politike Radoviča in označuje za deloma sprejemljiv le predlog dr. Gosarja, ki mesto druge zaščite predvideva samo maksimiranje najemnin. Hišni posestniki vztrajajo na svojem stališču, da mora s 1. majem nastopiti v razpolaganju s stanovanji popolna svoboda. Ljubljanski hišni posestniki so vložili tudi pritožbo proti previsoki vodenini in gutaščini.

Po končanem predsedniškem poročilu je povzel besedo zastopnik zagrebških hišnih posestnikov g. Mihordin, ki se je v svojem kratkem govoru tudi temperamentno izjavil proti podaljšanju stanovanjske zaščite, češ, da pomenja zločin nad pravico privatne lastnine. Njegov govor so zborovalci ponovno prekinjali z burnim pritrjevanjem.

Po blagajniškem poročilu g. Emila Auerperga je bil odboru soglasno priznan absolutorij, nakar so se vršile nove volitve v odbor. Izvoljeni so bili: Ivan Frelih, Emil Auerperger, Franc Zemlja, Josip Tribuč, Aleksander Gud, Ivan Sušnik, Simon Kmetec, Maks Hrovatin, dr. Josip Regali, dr. Lovro Požar, Janko Jeglič, Josip Olup; za računsko preglednike: Franc Malis, Antonija Kadivec in Anton Bukovica. Moste bo v odboru zastopal Matija Weihauser, Selo Jak. ko Rahne, Siško pa Josip Reiner.

Po volitvah je bila soglasno in z odobravanjem sprejeta obširna

RESOLUCIJA,

ki med drugim izjavi: Hišni posestniki iz Ljubljane in okolice energično protestirajo proti kakršnekoli podaljšanju stanovanjske zaščite, ker bi tako podaljšanje bilo tudi v nasprotju s ponovnimi zakonitimi določbami, da mora omejevanje razpolaganja s stanovanji dne 1. maja definitivno prenehati. Zato je vsak poizkus podaljšanja nedopusten in nemož, bil bi pa tudi v škodo prebivalstva, tako hišnim lastnikom kakor veliki večini najemnikov. Podaljšanje stanovanjske zaščite bi bilo kvarno gospodarskemu razvoju in brezmišlino v socialnem oziru, ker je dosežanja praksa pokazala, da stanovanjska zaščita števila stanovanj ni povišala in stanovanjske krize ni rešila, ampak ustvarila le kasto privilegiranih najemnikov v škodo hišne lastnine in večine drugih najemnikov. Zadnji načrt stanovanjske zaščite po 1. maju 1923 je tudi pravolehnično nemogoč in hoče odvzeti hišnim lastnikom tudi take pravice, ki so jim jih priznavali celo zakoni v času najhujših stanovanjskih omejitev. Ta načrt bi uničil tudi najemniške pogodbe, ki so že sklenjene med lastniki in najemniki, znova razveljavile poravnane spore in razveljavile že pridobljene pravice. S prisilnimi odredbami se sploh ne morejo zboljšati stanovanjske razmere, kar bo mogoče doseči samo s pocienitvijo

obrestne mere, s povzdigo splošnega gospodarskega stanja in zvišanjem dohodkov hišnih plasti prebivalstva.

Hišni posestniki protestirajo proti sklepu ljubljanskega občinskega sveta, ki zahteva podaljšanje stanovanjske zaščite. Ta sklep je v škodo Ljubljane in njenega prebivalstva ter v škodo večini hišnih najemnikov, v korist pa le malemu delu privilegiranih najemnikov. Hišni posestniki obžalujejo, da so na magistratu prenaplajeno in brez potrebnih statističnih podatkov razpravljali o stanovanjskem varstvu. Obžalujejo tudi, da stanovanjski odsek občinskega sveta ni upošteval predlogov, ki so jih stali zastopniki organizacije hišnih posestnikov pri anketi dne 1. marca. Ako bi bil to storil, bi lahko dosegel večje uspehe poravnave med najemniki in hišnimi lastniki. Občinski funkcionarji naj si bodo v svesti, da so hišni lastniki važen faktor pri reševanju stanovanjskega vprašanja in da ogromne vsote, ki jih je mestna občina v zadnjih letih investirala za stanovanjske hiše, niso imele pravega uspeha glede rešitve stanovanjskega vprašanja.

Občini zbor opozarja hišne posestnike, da se v lastnem interesu vedno točno ravna po sklepih društva, tako glede višine najemnin, kakor tudi glede odpovedi. Na ta način se bo najlažje preprečila vsaka demagoška gonja nasprotnikov.

Fašistična propaganda na Primorskem

Trst, 16. aprila. o. Glavni tajnik kontederacije fašističnih sindikatov, poslanec Rossoni, je včeraj jutraj prispel v Gorico, kjer je na zborovanju v gledališču Verdi govoril o fašističnem sindikalnem gibanju. Sličen govor je imel v Trstu, kamor se je pripeljal tekom popoldneva v avtomobilu. Shod se je vršil v gledališču Rossetti. Zvečer je Rossoni otvoril v prostorih tržaške fašistične zveze tretji kongres fašističnih sindikatov iz tržaške pokrajine. Danes je poslanec Rossoni nadaljeval svoje propagandno potovanje v Nabržino in Tržič, odkoder se je zvečer odpeljal v Rim.

Kraljeva zahvala gg. Radiću in Pribečeviću

Zagreb, 16. aprila. n. Na velikonočne čestitke kralju sta sprejela danes gg. Radić in Pribečević iz dvorne pisarne sledečo brzojavno zahvalo: «Srčno se Vama zahvaljujem na lepih željah meni in mojemu domu za velikonočne praznike. Aleksander.»

Obisk češkoslovaških županov

Zagreb, 16. aprila. n. Dne 23. t. m. pride iz Beograda v Zagreb praški župan g. dr. Baxa z 18 občinskimi zastopniki iz Češkoslovaške. Dopoldne bodo posetili župana, nato pa si bodo ogledali mesto. Opoldne jim priredi zagrebška občina banket. Zvečer se bo vršila v Narodnem gledališču svečana predstava, po predstavi pa skupna večerja, nakar bodo gostje ponoči odpotovali.

Bivša soproga turškega prezidenta na potu skozi Jugoslavijo

Subotica, 16. aprila. n. Danes je potovala skozi Beograd in Subotico ločena žena turškega prezidenta Mustafa Kemala paše, Latifa Hanuma, ki potuje v glavna evropska mesta, v svrhu propagande feminističnega pokreta med Turkinjami.

Madžarsko-italijanski pomorski promet

Rim, 16. aprila. o. Ustanovitve dveh madžarskih prometnih pomorskih prog z izhodiščem na Reki, napovedanih v Milanu s strani madžarskega ministra za trgovino, se bliža svojemu uresničenju. «Tribuna» poroča danes, da se je pod pokroviteljstvom italijanske in madžarske vlade dosegel sporazum za ustanovitev paroplovne družbe «Hungaria», pri kateri bo soudeležena tudi italijanska paroplovna družba «Adria Levante» in tržaški Lloyd oziroma Cosulich. Nova družba bo imela svoj upravni sedež v Budimpešti, obratni pa na Reki. Vzdrževala bo promet z Egiptom, Smirno in Carigradom. Prevažala bo potnike in blago.

Zopet krvav incident na poljsko-litovski meji

Kovno, 16. aprila. s. Litovska brzojavna agencija poroča, da je včeraj prekoratil poljski državljani Karamcičkas pri Seinkiji demarkacijski črto ter pričel iz revolucije streljati na tamšnjega litovskega obmejnega stražnika. Stražnik je tudi streljal ter napadalca smrtno ranil, ki je kmalu po prihodu na poljsko ozemlje izdihnil.

Volilni incident v Franciji

Pariz, 16. aprila. (lo.) V Saint Gervaisu so izbruhnili veliki nemiri. Policija je hotelo zapleniti karikaturu ministrskega predsednika Poincaréja, čemur so se demonstrantje uprli. Po dolgotrajni borbi je policija na konjih razpršila demonstrante.

Odstop graškega deželnega glavarja

Gradec, 16. aprila. g. Danes popoldne je po seji kršćansko-socialnega stranknega vodstva odstopil deželni glavar, kar so mu očitali, da je slabo vršil svoje dolžnosti. Posle je izročil namestniku Rieglerju. Skoraj gotovo je, da bo za novega deželnega glavarja izvoljen dr. Rintelen.

Francoske volitve

Veliki lutkovni boj med kadilcem pipe Herriotom in kadilcem smodk Francilonom.

Naši kraji in ljudje

Prihod čsl. železniških uradnikov v Slovenijo

Udeleženci ekskurzije čsl. uradnikov v Jugoslavijo posejijo po prihodu iz inozemstva najprej Slovenijo. Bivanje bratskih železniških uradnikov je omejeno na dva dni. Iz sporeda, ki ga je izdelal pripravljani odbor za sprejem čsl. žel. uradnikov pri direkciji drž. žel. v Ljubljani pod predsedstvom načelnika g. E. Vargazona, povzemamo sledeče podrobnosti:

Gostje se pripeljejo v nedeljo 29. t. m. z dunajskim brzovlakom ob 13.53 v Maribor, kjer jih na glavnem kolodvoru sprejme pripravljani odbor. Po kosilu v kolodvorski restavraciji si bodo izletniki ogledali mesto ter nato ob 16.20 s posebnim vlakom nadaljevali pot v Ljubljano, kamor dosežejo zvečer ob 19.20. Po oficijelnem sprejemu na kolodvoru odidejo gostje v Zvezdo, kjer se bo vršil slavnostni banket. V ponedeljek 30. t. m. se odpeljejo Čehoslovaki v spremstvu domačih tovarišev v blejski kot, kjer si ogledajo Vintgar in lezero. Gostje se vračajo ob 15. z blejskega kolodvora in prispejo v Ljubljano ob 17. Zvečer se bo vršil na Taboru družabni večer, nakar krenejo žel. uradniki v torek ob 9. z beograjskim brzovlakom proti Zagrebu.

Izletniki ostanejo v Jugoslaviji do 14. maja in si ogledajo še vse lepše in pomembnejše kraje. Šest dni ostanejo s posebnim parnikom »Salona« ob jadranski obali. Želimo, da bi gostje imeli mnogo lepših dni in videli našo domovino v pravem majskem soncu in zelenju!

Svetovni rekord Jugoslavije s številom ministrov

Nekaj zanimivih statističnih podatkov.

Po statistiki, ki jo priobčuje velikonočno »Vreme« povodom pravoslavne Uskrsa, torej očitno za kratek čas in za veliko-onočno razmišljanje, je Jugoslavija doslej dosegla edinstven svetovni rekord: s številom ministrov. Od prve vlade Nikole Pašića po ujedinenju pa do danes smo imeli nič manj kakor 122 ministrov. Glede na število naših poslancev v skupščini, ki zdaj iznaša 315, bi se lahko torej reklo, da ima skoro vsak drugi, a sigurno vsak tretji poslanec prav dobre šance, da se povsne na ministrski foteli. Ker pa se je žal izkazalo, da tudi vsakega tretjega poslanca ni gospod Bog obdaril z darovi, potrebnimi za ministra, so začeli izbirati za ministre tudi druge može, ki pa so seveda takoj pri prvih sledečih volitvah prišli (po volji naroda!) do mandatov.

Radi velikega števila ministrov ni čudno, da je narod že mnoga imena, ki so se redko čula, pozabil. Tudi mi ne moremo zaradi pomanjkanja prostora objaviti popolne liste vseh dosedanjih ministrov, pač pa samo predsednike vlad, ki so bili: gg. Nikola Pašić, Stojan Protić, Ljuba Davidović, dr. Milenko Vesnić, Nikola Uzunović in Velja Vukičević. Vlade so se meniale z vrto- glavno brzo in narod nam je često dobil in trpel na volilni trgovalnici. K sreči pa so se za poudine vlade krize najpogosteje končale s sestavljanjem nove vlade po istih predsednikih, le z nekaterimi spremembami v ministrih. V tem ravnanju sta dosegla rekord predsednik gg. Nikola Uzunović in Velja Vukičević.

Kolikor se tiče pokrajini, ki so dale ministre, je na prvem mestu Srbija. »Vreme« pravi, da je glavni vzrok ta, ker Hrvati niso hoteli dolgo vrsto let sodelovati v Na-

rodni skupščini. Vseh šest predsednikov vlade je dala Srbija. Podpredsednika vlade smo imeli samo dva in sicer Slovenca dr. Korošca in Dalmatinca Juraja Biankinića. Ostalih ministrov je bilo 53 iz Srbije, 19 iz Hrvatske in Slavonije, 15 iz Slovenije, 13 iz Bosne in Hercegovine, 7 iz Dalmacije, 5 iz Vojvodine in 2 iz Črne gore.

So fatalisti, ki menijo, da tudi ime odločuje človekovo usodo v življenju. Napravili so o tem že cele statistike. Kako da to ali ono ime človeku to ali ono ugodnost in mu podeli v življenju ta ali oni položaj. O vplivu imen na ministrske kariere v Jugoslaviji pa je težko govoriti. Imena so tako raznovrstna, da je nemogoče ugotoviti srečo tega ali onega imena. Naša ministrska pratika je torej kaj pestrna.

Moglo bi se pa vendarle trdit, da so vsaj relativno najsrečnejša imena Ivan in ona,

ki se začno s črko M. Med jugoslovenskimi ministri so Ivani naslednji: Vesenjak, Krstelj, Roškar, Pucelj, Pavlaček in Krijač. S črko M imamo Milane: Simonovića, Kapetanovića, Srškića, Grola, Stojadinovića; Milenka Vesnića; Milivoja: Jovanovića in Zečevića; Mišo Trifunovića; Milorada Vujičića in Draškovića; Miloja Jovanovića; Marka: Trifkovića in Gjurčića; Mata Drinkovića; Mehmeda Spaha, Milosava Rajčevića, Miroslava Spalajkovića, Mihajla Rašića in Miloša Vasića.

Po vsem tem je težko svetovati, kako naj krstite svojega fantka, če želite, da »gla vica bistra, majhen deček, velik mož« sčasom bo še, za ministra... Po gornjem zgledu pa so vsekakor najbolj priporočljiva imena z začetnico M in pa Ivan ali kranjsko: Janez.

Nogometno moštvo »ortnega kl' Primorje«, ki je v nedeljo zmagoval nad prvakom Slovenije »Ilirijo«. — V sredi trener moštva g. Zvonko Buljević.

Zopet nesrečna žrtev alkohola

Vinjeni Anton Tomšič iz Zavin pri Zagorju je padel z ozke obsavske steze v prepad in se ubil.

Škendrovec, 16. aprila

Smočil se je raznesla po vsej zagorski in trboveljski okolici vest, da so našli ob ozki savski poti na desnem rečnem bregu, blizu Potiorekovega gradička — lastnik je brat znanega generala Potioreka — nekega mrtvega. Pozneje se je ugotovilo, da je nesrečnik 45letni posestnik Anton Tomšič, doma iz Zavin, male vasice ki leži nad Toplicami pri Zagorju, spada pa že v kotrediško občino.

Rajski Tomšič je bil precej premožen kmet, ki je živahno kupčeval z živino. Tudi pred dnevi je prodal trboveljskemu mesarju g. Božiču teleta Del kupnine mu je izplačal g. Božič takoj, preostanek pa je dobil Tomšič včeraj, kakor sta se medsebojno dogovorila ob priduaji.

Ko je dobil Tomšič pri mesarju denar, se je podal v Trbovljah v gostilno. Tam si je privoščil odlično. Čudno je, da Tomšič ni odšel iz Trbovelj čez Bevske domov. Vsi uporabljajo navedeno pot je veliko krajša, kakor ona ob Savi, po kateri je šel Tomšič Očividci, mimo katerih se je zibal Tomšič ko je šel preko trboveljskega mosta, trdijo, da je bil mož močno vinjen.

Ko je dospel Tomšič v bližino Grebenčeve žage se ga je najbrže polastila hipna slabost. Zato je sede na obcestni travnik. Tam ga je našel brezposelni rudar 19-letni Janez Gorenc iz Podkrajna doma Fant je hotel kar mimo njega. Ko pa ga je začel Tomšič prositi, naj počaka, da pojeda sku-paj, ga je začel Gorenc siliti, naj takoj vstane in gre, ker se je ravno pripravljalo k nevihti.

Med potjo je začel Tomšič, ki je stalno zaostajal, fantu praviti da gre na obisk k sinoma, ki imata posestvo za Savo.

Med Trbovljami in Zagorjem je zasilna pot za Savo zelo ozka, po nekaterih krajih pa celo zelo nevarna. Pred Potiorekovim gradičem so morali sezico celo dvigniti na umeten nasip.

Komaj sta prišla oba samotna potnika v višino na nasprotnem bregu ležeče čuvajnice št. 877 sta mogla po stezi drug za drugim. Gorenc je šel prvi; ko pa se je, zaradi nekega ropota nenadno ozrl, je zagledal, kako pada Tomšič preko nasipa.

Tomšič je padel preko steze 3 in pol m globoko na ostro kamenje tako nesrečno, da se je zadržal z desnim sencev in kamenit rob. Padec je bil smrten.

Ko je Gorenc, Tomšičev samotni sopotnik, uvidel kritičnost situacije, je zdiral po pomoč Sam bi itak ne mogel pod nasipom ležečemu Tomšiču nič pomagati.

Ko je prihitel Gorenc do križišča na Škendrovsko cesto, je privozil ta čas s kolesom g. Drnovšek, ki se je peljal v Zagorje. Temu je naročil Gorenc, naj odpelje iz Zagorja pomoč za ponesrečenega Tomšiča. Kmalu nato so prišli ljudje na kraj ne-sreče iz prepada so dvignili Tomšiča, ki je bil še nekoliko pri življenju. Na nosilni-cah so ga prenesli do razširjene škendrov-ske ceste, od tam pa so ga peljali na vozu. Ko so prišli z vozom v Zagorje, je bil Tomšič že ledeno mrtev. Mesto k zdravni-ku, so ga odpeljali v zagorsko mrtvašnico. Pokopan bo jutri.

O nenadni smrti Tomšičevi so nastale razne govorice, ki so osumile, da je postal nesrečnik roparska žrtev nekega brezpo-selnega rudarja, ki ga je zvalil na samotno obsavsko pot, kjer da mu je pobral izku-piček za prodano živino.

Po ugotovitvah zagorske žandarmerijske patrulje pa je dognano, da gre v predmet-ni zadevi le za nesrečo. Pri mrtvem Tomšiču so našli uro in vse vrednosti, ki jih je imel pri sebi. Tudi denarnica in njena vsebina sta nedotaknjeni. Zato so vse go-vorice, da je postal Tomšič žrtev zločina le v toliko resnične, da je kriv nenadne njegove smrti največji morilec — alkohol!

Ob Tomšičevi nesrečni smrti je oživel med zagorskim in trboveljskim prebival-

Pridel Jutri Pridel
Ruski velefilm

Medvedia svatba

Narodna pripovedka o gro-fu, v čigar žilah je tekla medvedja kri.

Jutri! Elitni kino Matica.

stvom spomin na žalostni dogodek v letu 1914. Pred pričetkom vojne je vinjeni Tomšič ustrelil svojo ženo in je zato presedel vso svetovno vojno v mariborski kaznil-nici. Zdaj je tudi on, sicer premožen in ugleden posestnik, žalostno končal.

Ljubica Likarjeva in Zdravko Deleja

Nesrečna tragedija ljubezni dveh Ljub-jančanov Ljubice Likarjeve in Zdravka Deleja, ki se je dogodila v soboto zvečer v Bohinju in je o njej obširno poročal vče-rajšnji »Ponedeljek«, je našla v vsej naši javnosti močan odziv. Ljubica Likarjeva je bila včeraj popoldne ob 16. obducirana.

Sodno-zdravniška kumsija, ki so jo tvorili zdravnik gg. dr. Voves in dr. Vacek ter radoslojski sodnik g. dr. Stilič, je ugotovi-la, da so Ljubico Likarjevo zadeli tri kroglice: prva je šla skozi levo sencev ter prodrla za levim očesom možgane in ob-tičala pod kožo na desnem sencev; druga je prodrla v prsni koš, šla desno spodaj skozi pljuča, izstopila poleg hrbtenice in se zadržala o boblike; tretje kroglice, ki je nez-natno poškodovala prsni koš, pa niso na-šli. — Po končani obdukciji se je ob 17. vršil pogreb Uležili so se ga mnogi pre-bivalci, ki se jih je strašna ljubezenska tragedija globoko dojmila.

Stanje ranjenega Zdravka Deleja, ki leži v ljubljanski splošni bolnici, je še vedno kri-tično. Včeraj so ga skušali zaslišati poli-

cijski organi, vendar ni smel govoriti, ker je bil preslab. Govoril je samo s svojimi domačimi in nekimi prijatelji, kateremu je izpovedal, da se je nahajal v soboto v druž-bi Likarjeve kake 4 ure. Pogovarjala sta se pozno v večer čisto mirno in sta celo sklenila, da se mirnim potom razideta za vedno. Pozneje sta odšla na sprehod ter se spotoma jela pripraviti. Zakaj se je od-ločil za obupno dejanje in kako je do do-godka prišlo, o tem pravi Deleja, da se ni niti sam ne zaveda. Omenil je tudi, da bi do tega čina sploh nikdar ne prišlo, ako ne bi nosil pri sebi orožja. »Ravno to, da sem nosil orožje«, pravi Deleja, »je postalo za naju oba usodno«.

Sad ljubezni prejšnjih let med Likarjevo in Zdravkom Delejo je tudi žetna hčerka Ljubica, ki sta jo imela v reji pri neki dru-žini v Mariboru. Likarjeva je doma iz Haj-dne pri Ptuj in se je pisala pred poroko Lesjak.

Bartol in drugi zločinci v rokah pravice

Zloglasni klatež, vlomilec in tat Ivan Bartol, ki so ga zadnje mesece zasledova-le vse varnostne oblasti v ljubljanski oko-lici, je končno prišel pravici v roke. Are-tirali so ga dne 9. t. m. orožniki v St. Ru-pertu na Dolenjskem. Prejeli so ga v tre-nutku, ko se je hotel odpraviti iz Hrastne-ga, da bi si dalje jele na Dolenjskem po-iskal nov delokrog.

Pred kratkim so št.-rupertske orožniki s sodeovanjem mokronoških izsledili tudi glavne vlomilce v trgovino g. Pence v Mo-kronogu. Prišli so med drugimi zloglasne-ga Ferdinanda Moleta iz Vrha pri St. Ru-pertu, ki je pred kratkim odsedel 5 let je-če. Velika sreča bi bila za ves okraj, ako orožniki vlove tudi mnogo iskanega nje-govega tovariša Vincenca Gačnika, imeno-vanega Kenc. Ta mož je osumljen tudi vlo-ma v trgovino Hude v Mirni peči ter je po-seben specialist za sleparsko pobiranje be-re po dolenjskih zidanicah. Aretacija teh opasnih zločinskih tipov je pomirila ljud-stvo, ki z zadoščenjem izraža priznanje varnostnim organom, ki delajo z veliko ve-snostjo in sposobnostjo, kar se je poseb-no pokazalo zlasti tudi pri izsleditvi obeh morilcev pokolnih zakoncev Puceljev.

Tudi z Zidanega mosta nam poročajo o aretaciji nevarnega zločinca. V soboto se je posrečilo komandirju tamošnje stanice g. Hočevanju prijeti na Bregu 26letnega Frana Sušterja iz Dola pri Litli. Ta mla-dič, po poklicu brivec, je bil že 24-krat kaznovan zaradi raznih deliktov. V soboto popoldne je na poti med Hrastrnikom in Zi-danim mostom ukradel Gorjancu iz Škofje

MILO

vasi perilo in obeko. Pri aretaciji je nato izjavil, da bo po prestani kazni vsa-kogar ubil na cesti, ako mu na zahtevo ne bo izročil denarj. Pričakovati je, da mož ne bo tako kmalu mogel izvršiti svoje dr-zne pretnje.

Danes!

Ruski pevski zbor! — Balalajke! — Po-množeni orkester!

Veliki rusko-nemški »Ufa« film:

ČEKA

(Tajne sile.)

Kolosalo napeto delo iz življenja ruskih beguncev v 9. velikih dejanjih. V glavni vlogi Suzy Vernon, Michael Bohnen. Najzvišenejša himna ljubavi do rodne zemlje.

Danes premijera ob pol 5., če-trt na 7., tritrt na 8. in četrt na 10.

KINO »DVOR«

Telefon 2730.

Smotra in tekma lovskih psov

Z izvrševanjem lova na moderni način, ki je zelo važen tudi za naše gospodarstvo, ker donša vsako leto velike zneske posa-meznim občinam, je v zvezi tudi gojenje le-pih dobrih lovskih psov, posebno raznovr-stnih ptičarjev. Za pregled pasjega mate-rijala pa so potrebne pasje smotre in tek-me. Tako smotro in tekmo je priredil v ne-deljo na ljubljanskem polju »Klub ljubite-ljev ptičarjev« pod vodstvom trgovca A. Susterja in klubovega podpredsednika rav-nateljja dr. Janka Lokarja. Kot sodniki so sodelovali inspektor zemljemerske uprave F. Justin, bančni ravnatelj D. Klobučar in predsednik SLD dr. J. Lavrenčič.

Spomladanska, tako zvana derby-tekma, je veljala za mlade pse, poležene v l. 1927 in sicer glede njihovih prirodnih lastnosti pred splošno dresuro, ki se prične za ome-njene kandidate tekom prihodnjih mesecev. Udeležba je bila prav dobra. Pripeljali so 12 mladih ptičarjev k smotri, od teh pa je bilo prijavljenih 10 tudi za tekmo. Po ve-čini so bili psi nemški kratkodlaki ptičari, med njimi le 1 pointer, 1 resovka in 1 ži-movka. Splošna ocena k smotri je bila do-bra. Trije so dobili prav dobro, 8 dobro in 1 zadostno.

Po smotri se je pričela tekma, ki je po-kazala, da bodo imeli naši lovci, spremljani od dobrih lovskih psov, še mnogo zabave s poljskim lovom. V bogatih loviščih inž. Tavčarja in lovskega kluba Moste so se nekateri lovski pasji pričetniki izredno od-rezali. Od 124 dosegljivih točk jih je do-bil 106 kratkodlaki »Hari Čemšeniški« iz Urbančeve psarne in zato tudi prvo a) da-riilo. Pri smotri je bil ocenjen dobro. Sami 1 točko manj je dosegal pri smotri prav dobro ocenjena »Živa Krimska«, last dr. Franceta Lokarja, in bila odlikovana s pr-vim b) darilom. Drugo darilo so dali »Tap-su Noriškem« iz Saibelove psarne v Ptu-ju za doseženih 83 točk, tretje darilo »Paz-ji Noriški«, last g. Berbal iz Ptujja. Po-leg omenjenih nagradjenih je dobilo še več tekmovalcev častne diplome in plakete. Lastniki psov so dobili za svoje gojence prav krasna darila v predmetih, voditelji psov, po večini poklicni lovci, pa denarne nagrade. — Med najbolje ocenjenimi psi so bili potomci »Bela«, nemškega kratkodla-ka, ki si ga je njegov lastnik, višji geo-meter Fran Avčič, pred par leti naročil iz Češke.

Kako veliko zanimanje vlada pri nas za kinologijo, se je na bolje videlo po dobrem, na tekmi zastopanem pasjem materialu, ka-kor tudi po veliki udeležbi lovcev, ki so prisostvovali tekmi od jutra do večera, prekinjeno samo s skupnim kosilom. Poleg ljubljanskih lovcev in kinologov je prisostvovalo smotri in tekmi precej lovcev iz ostale Slovenije, posebno iz mariborske ob-lasti, kakor tudi več Hrvatov, ki so v zad-njih letih pričeli intenzivno gojiti kinolo-gijo.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8 zvečer.

Torek, 17.: Zaprtlo.
Sreda, 18.: Cyrano de Bergerac. A.
Četrtek, 19.: I. N. R. I. Izv.

Ljubljanska opera

Začetek ob 8 zvečer.

Torek, 17.: Mignon. D.
Sreda, 18.: Zaprtlo.
Četrtek, 19.: Balet. A.
Petek, 20.: Lady X. C.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8 zvečer

Torek, 17.: »Rigoletto«. A. Kuponi.
Sreda, 18.: »Kreutzerjeva sonata«. B. Ku-poni.

Thomas: »Mignon«. Nocoj se poje v ljub-janski operi prvič v letošnji sezoni Thoma-sova opera »Mignon«. ki je za letošnjo uprizoritev deloma nanovo naštudirana in tudi nanovo zasadena. Pri današnji uprizo-ritvi so posamezne vloge razdeljene tako-le: naslovno partijo Mignon poje ga Mitrovič-eva. Filino — gđ. Popovičeva. Friderika ga Ribičeva. Viljema gosp. Banovec. Lotharja gosp. Betetto. Laertas je gosp. Mohorič. Jar-no gosp. Janko in Antonio gosp. Perko. V

operi sodeluje tudi baletni zbor. Plese je priredil baletni mojster gosp. Vlček: ple-sejo jih gđ. Wisjakova in baletni zbor. Predstava se vrši za abonente reda D. Re-žijo vodi kapelnik gosp. Balatka, ki delo tudi dirigira.

Dijaška predstava »Medeje« v ljublj-an-ski drami Opozarjamo na dijaško predsta-vo, ki se vrši v soboto 21. t. m. Uprižori se staroklasična drama »Medeja« zadnjič v tej sezoni. Cene so znižane.

»Cyrano de Bergerac«. Heroična komedija francoskega dramatika Rostanda se ponovi v sredo, 18. t. m. v ljubljanskem dram. gledišču. Komedija, ki žanje pri vseh repri-zah največji uspeh, je eno največjih del galske literature. V naslovni vlogi nastopa g. Levar. Ostale vloge pa so v rokah gg. Gregorina, Kralja, Skrbinska, Lipaha, Dre-novca, Medvena, Cesarja in dam: Nabloc-ke, Rakarjeve, Medvedove, Juvanove, Ba-latkove, Mire Danilove, Vide Juvanove. Režijo vodi prof. Šest. Predstava se vrši za red A. Z ozirom na naval pri večerni blagajni in na točen začetek predstave, prosimo občinstvo da si nabavlja vstopnice v predprodaji pri dnevnih blagajni v ope-rnem gledališču.

I. N. R. I. Da se nudi ljubljanskemu občinstvu možnost posetiti pasijonsko igro, za katero vlada, ne oziraje se na številne

reprise še vedno enako napeto zanimanje, se ponovi v četrtek zvečer ob osmih Gre-gorin-Tominčeva pasijonska igra v 15 sli-kah. Pri predstavi sodeluje celotni dramski ansambel, orkester dravske divizije, kate-rega vodi kapelnik Svetel, in pevski zbor društva »Sloga«. Dekoracije po osnutkih prof. Vavpotiča so bile izvršene v gled. sli-karni Vstopnice se dobe v predprodaji od torka zjutraj, v opernem gledališču, na kar opozarjamo pred vsem goste z dežele.

Cerkveni koncert Orkestralnega društva ljubljanske Glasbene Maticice bo v petek, dne 27. t. m. v ljubljanski stolnici. Obsega pro-gram staroklasične glasbe, ki ga izvaja go-dalni orkester Orkestralnega društva Glas-bene Maticice in kot solisti nastopijo ravnal-ter stolnega kora Stanko Premrl, baritonist Marjan Rus, violinista Karel Rupel in Leon Pfeifer in čelist Avgust Pertot. Koncert di-rižira prof. Emil Adamič. Natančen spored priobčimo v prihodnjih dneh.

Pevski zbor agilnega našega društva »Kraško Trnovo« v Ljubljani koncertira, kakor že javljeno, v ponedeljek dne 23. t. m. v filharmonični dvorani. Zbor nastopi pod vodstvom svojega zborovodje gosp. Premel-ča ter nam zapoje cele vrste novejših mo-skih zborov. Dva nastopa pa ima tudi ope-rni pevec Svetozar Banovec, ki zapoje tudi Osterčeve samospoje Belokranjske narode, ki se kolikor je nam znano, prvokrat izvajajo javno v Ljubljani na tem koncertu. Predprodaja vstopnic bo od sobote dalje v Maticini knjižarni.

Bolečine vsled preutrujenosti?
Krvni pritisk povzroča bolečine v mišicah. Sloan's Liniment pospešuje optok krvi in zmanjša njen pritisk. Vsled tega — bolečine izginejo.

Sloan's Liniment
—odstranjuje bolečine—

PRI REVMAZMU, OTEKLOSTI, PREUTRUJENOSTI, PREHLAJENJU

Domače vesti

• **Odlikovanje v vojaški službi.** S srebrno svetinjo za vestno službovanje so odlikovani: pehotni naredniki Ivan Logar, Peter Hrast, Ludvik Uličnik, Herman Tavčar in Ivan Pahor; artiljerijski naredniki Janez Teran, Edmund Vidmar, Anton Kapun, Albin Cizeli, Alojzij Reisman, Ivan Zajc, Fr. Mencej, Alojzij Kralj in Jakob Živko; inženjerski naredniki Anton Komel, Andrej Poljak in Josip Puc; zrakoplovni narednik Alojzij Knap in bolničarski narednik Ernest Markošek; podnarednik Rudolf Rehar, pri vojni mornarici pa vodja 1. razreda Fran Novak, vodja 2. razreda Albert Šinigoj in 3. razreda Franc Voh.

• **Izpremembe v državni službi.** Za finančno komisarija sta imenovana dosedanja finančna koncipista dr. Anton Matelič pri davčni administraciji v Ljubljani in Jernej Božič pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Inspektor Mato Gregorovič pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je trajno upokojen.

• **Avstrijski poslanik v Beogradu g. Maks pl. Hoffinger,** bo v kratkem zapustil svoje dosedanje mesto. Imenovan je za avstrijskega poslanika v Bernu. Za njegovega namestnika je v Beogradu določen vitez Plönnies, doslej generalni konzul v Trstu.

• **Osebnost.** Inž. Milan Fakin je napravil z vrlo dobrim uspehom 12. t. m. v Beogradu državni izpit iz stavbe stroke.

• **Konflikt v poštni organizaciji.** Kakor nam poročajo, se je vršil minulo nedeljo občni zbor oblastne poštne organizacije za Slovenijo. Udeležba na občnem zboru je bila nad pričakovanje lepa. Posebno številno so bili zastopani nižji poštni uslužbenci, ki pa so v znak protesta proti zahtevam, ki so v nasprotju z njihovimi interesi, korporativno zapustili zborovanje in prekinili do nadaljnjega sodelovanje s sedanjim vodstvom oblastne poštne organizacije.

• **Nova žrtev klerikalne zagrizenosti.** Iz Maribora nam poročajo: Brzojavno je bil upokojen šef mariborskega okrožnega agrarnega urada inspektor g. Mate Gregorovič, znani dobrovoljec iz svetovne vojne, narodni borec in zaslužni revnih agrarnih interesov. Z uspehom je delal na ureditvi mariborskega okrožnega urada in odpravi nedostatkov v njem. Bil pa je trn v peti nekaterim klerikalcem in njihovim novim pristašem, ki so iz osebnih strankarskih interesov zrušili sposobnega uradnika. Treba je to pribiti za čas obračuna, da takrat ne bodo klerikalci zopet kričali o »krivicah«.

• **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl šofer tvrde šarabon g. Joško Hrovat. Pokojnik je bil simpatičen, vreden in marljiv uslužbenec, ki ga bo podjete težko pogrežalo. Pogreb bo danes ob 15.30 iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Lepodvorski ulici v Sp. Šiški je umrla po kratki in mučni bolezni soproga trgovskega potnika g. Jožica Krekova. Pokojnica je bila vzor plemenite žene in skrbne matere. Izguba je za gosp. Kreka ponoven strašen udarec nesrečne usode. Lani mu je umrla edina hčerka, sedaj pa mu je ljubljena soproga zapustila 9 mesecev starega sinčka. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 17. Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Nobilov zrakoplov «Italia»** so naši ljudje v nedeljo opazovali na vsej njegovi poti preko Slovenije in ob opazovanju kresali zanimive komentarje. Ljubljanci so kajpak bili nezadovoljni, ker se je zrakoplov kakor v negotovosti sukal nad vso pokrajino in so pomilovali Nobila, češ: Ka, ko bo le našel na severni tečaj! ... Na Barju pa so glasno ugovarili, da je zrakoplov podoben velikanskemu pujsu. V Trbovljah, kjer je zrakoplov krožil več minut, so bili kajpak nejevoljni in prepričani, da Italijani fotografirajo revirje. Ob 9.55 je zrakoplov plul nad Ormožem približno 880 m visoko in so prebivalci lahko s prostim očesom opazovali velikansko sivo zračno ribo z italijanskim zastavo. Da je plul zrakoplov ravno nad Ormožem v smeri proti Madžarski, je izzvala razna ugibanja. Večina je seveda vedela, da se vozi Nobile na severni tečaj, nekateri šaljivi skeptiki pa so jo vendarle drugače pogrnili in dejali, da beži sam Benito Mussolini v varno zavetje, dokler se ne ublaži revolucijska zmeđa v Italiji ...

• **Popravek za naše risarje in nerisarje.** V nedeljski številki »Jutra« je tiskarski škrat gotovo marsikateremu potrpežljivemu risarju vzgel potrepeljivost in veselje. V drugi koloni si je privoščil kar 3 napake: Celo 8. vrsto črtaj; v 26. vrsti postavi N 4 mesto 1 4!; v 39. vrsti postavi K 4 mesto 1 4!

• **Kongres češkoslovških prirodoslovcev, zdravnikov in inženjerjev.** Kakor smo že poročali, se bo vršil od 25. do 29. maja v okvirju proslave 10letnice ustanovitve češkoslovske republike VI. kongres češkoslovških prirodoslovcev, zdravnikov in inženjerjev. Udeleženci kongresa se razdele po svečani otvoritvi v 24 sekcij in sicer sekcija za matematiko, fiziko in astronomijo, za teoretično in fizikalno kemijo, za tehnične stavne vede za strojno in elektrotehnično inženjirstvo, za poljedelstvo in gozdarstvo, za mineralogijo, petrografijo, geologijo in paleontologijo, za geografijo, geofiziko in meteorologijo, za bo-

taniko, za biologijo, zoologijo, primerjalno anatomijo, antropologijo in biostatistiko, za anatomijo, fiziologijo, patološko anatomijo, farmakologijo in sodno medicino, za notranje lečenje, nevrologijo in psihijatrijo, za detske bolezni in pedopatologijo, za dermatologijo in venerologijo, za kirurgijo in ortopedijo, za porodništvo in ginekologijo, za oftalmologijo, za otolaryngologijo, za zobozdravništvo, za higijeno in socijalno zdravništvo za vojaško zdravništvo, za fizikalno terapijo, balnologijo, klimatologijo in elektroterapijo, za farmacijo, za živinozdravništvo, za matematični in prirodoslovni pouk, za telesno vzgojo in slednjič sekcija za tisk. Kongres češkoslovških prirodoslovcev, zdravnikov in inženjerjev se vrši običajno vsako peto leto. Opozorjamo ponovno naše zdravnike, prirodoslovce in inženjerje, da se kongresa v čim večjem številu udeležijo, ker jim bo nudil vpogled v napredek češkoslovske vede in ker je združen s poučnimi izleti v češkoslovska kopališča

Danes zadnjikrat najnovejši, lepi
večfilm dražestne
Lily Damita
Velika pustolovka
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
Kino Ideal.

• **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavila v 36. letošnji številki pravilnik o prenašanju poštinih pošilk po zraku v notranjem prometu naše kraljevine ter porazdelitev odsekov ukinitvenega kontrolnega oddelka ministrstva za pošto in brzojav.

• **Materinski dan.** Dne 13. maja bodo praznovala ženska društva po vsem kulturnem svetu »Materinski dan«. Ta dan bodo praznovala tudi po vsej širni Jugoslaviji vsa naša ženska društva, ki so včlanjena v »Narodnem ženskem savezu«. Prosimo, da blagovolijo druga društva to upoštevati. 780

• **Razstava slik in narodnega veziva na Sušaku.** Koncem meseca junija priredi Zveza za pospeševanje turizma na gornjem Jadransko razstavo umetniških slik in narodnega veziva na Sušaku. Za to razstavo so angažirani naši najboljši slikarji in izdelovalci narodnega veziva. Razstava bo trajala dalj časa, da se tujcem, ki prihajajo preko Sušaka, nudi prilika, da spoznajo našo narodno umetnost.

• **Vsem društvom, šolskim vodstvom in predavateljem!** Tvrda Leder in Angerstein, tvornica učil v Gradcu (Avstrija) je izdelala izvrstne, izredno lahke, liche in prenosljive episkope, imenovane »Jugoskopi«, s pomočjo katerega je mogoče policirati na platno vsako razglednico, tiskovino ali sliko. Ta aparat bo izredno dobro služil šolskim zavodom pri pouku, ravno tako pa je potreben vsakemu društvu in predavatelju. Postrežba aparata je čisto enostavna, potrebna je zgolj električna razsvetljava. Slike so izredno jasne in velike. Cena kompletnemu aparatu z električnimi žarnicami in celokupnim priborom znaša 2000 Din. Zastopstvo za razpečevanje aparata Jugoskopi v Sloveniji ima Zveza kulturnih društev v Ljubljani, kjer je aparat na ogled in dobe interesi vsa točna navodila. — Zveza kulturnih društev Ljubljana. Kazino II. nadstropje.

• **»Naša domovina«.** Pravkar je izšla dvojna številka (5 in 6) ilustriranega časopisa. »Naša domovina«, ki ga izdaja Feri-jalni savez. Ta številka je posvečena Južni Srbiji ter prinaša razen okusno izdelane naslovnice strani tudi v tekstu mnogo uspešnih slik mest Južne Srbije, raznih tamkajšnjih samostanov, lepih pokrajin itd. Iz obilne vsebine omenjamo zlasti strokovni in informativni članek S. A. Jovanovića o mladini v Južni Srbiji, članek D. K. Popovića o mestih Južne Srbije, Dušana Boxunovića o Skoplju, Vesusa in Gračanici. Posebno zanimivi so članki o narodnih običajih v Južni Srbiji z mnogimi ilustracijami. List objavlja nadalje mnogo vest iz dijaškega življenja ter ima bogato rubriko za zabavo in pouk. Bogato opremljeno in lepo urejvano revijo toplotno priporočamo zlasti našemu dijaštvu, tembol ker je naročnina za ta mesečni prav nizka. Stane celoletno le 50 dinarjev ter se naroča pri upravi v Zagrebu, Petrinjska ulica 30.

• **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti St. Rupert pri Mokronogu (I-2). Namčevina 1200 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na pošto in brzojavno ravnanstvo v Ljubljani do 30. aprila 1928.

• **Sprejemanje predvojnega drobiža sosednih držav.** Po obvestilu ministrstva po-

Za pomladansko sezono

si ne ogledajte samo izložb ampak tudi posetite našo trgovino z izbrano zalogo najmodernejših vzorcev

JOS. ROJINA, Aleksandrova 3.

šte in po odloku generalnega inspektorata finančnega ministrstva smejo državne blagajne od davčnih obveznikov in sploh pri izmenjenih denarjih sprejemati samo predvojni niklasti drobiž sosednih držav. Predvojni niklasti drobiž ostalih držav sprejemajo državne blagajne po nominalni vrednosti al pari za dinarje.

• **Zaradi razžaljenja kralja obsojen na tri leta.** V Osičku se je preteklo soboto vršila sodna obravnava proti 62 let staremu seljaku Antonu Gjurgjeviću iz Virovitice, katerega sta dva občinska stražnika ovadila, da je razžalil kralja. Pri obravnavi je obtoženec odločno tajil, vendar je sodišče verjelo stražnikoma ter Gjurgjevića obsojilo na tri leta ječe.

• **Dedišč se iščejo.** V Buenos Airesu v Argentini je dne 8. junija 1926 umrl naš rojak Ivan Gostenčnik, uslužbenec v tamkajšnjem podjetju »Frigorifice Wilson«. Sporočilo poslednje volje se ni našlo. Ker sodišču na Prevaljah ni znano, kateri dediči imajo pravico do dedščine, je za skrbnika zapuščini postavljen Franc Vavkan na Prevaljah. Kdor hoče zahtevati zapuščino za se, mora to v enem letu naznaniti sodišču in dokazati svojo dednisko pravico. Ako ne bo dedičev, pripade zapuščina državi.

• **Vlomilec ustrelil stražnika.** V Višegradu se je stražnik Miloš Bučič, kakor običajno ob štirih zjutraj iz vojašnice podal na postajo, da nastopi svojo službo. Ko je šel mimo sreskega poglavarstva, je opazil moškega, ki se je spustil v beg, ko je zagledal stražnika. Stražnik je pohitel za njim, neznan moški pa se je umaknil za neki plot, potegnil revolver in dvakrat ustrelil na stražnika. Obakrat ga je zadel v prsa. Stražnik je imel še toliko moči, da je poklical na pomoč orožniškega narednika v bližnji hiši. Ta je pohitel na kraj nesreče, a pomoči ni bilo: stražnik je par minut pozneje izdihnil. Vlomilec je iz sreskega poglavarstva odnesel ročno blagajno.

Specijalist za notranje bolezni

dr. Janko Pihlar

se je po večletni klinični praksi v inozemstvu naselil v MARIBORU in ordinira v
Prešernovi ul. 2. II. nad.

• **Cigani raznašajo škrlatico.** V Draganiču pri Karlovcu se je močno razširila škrlatica v okoliških ciganskih kolonijah. Epidemija je tembolj nevarna, ker se cigani in ciganke razhajajo po selih in prihajajo tudi v Karlovce ter na ta način razširjajo bolezen. Sresko poglavarstvo v Karlovcu je izdalo županstvu odredbo, naj strogo pazi na tamkajšnje cigane. Tudi policija v Karlovcu je do nadaljnjega ciganom prepovedala dohod v mesto.

• **Samomor zaradi bede.** Pri Perjasici v srežu Karlovec je te dni seljak Tomaž skočil v reko Kolpo in utonil. Kakor zatrjujejo tamkajšnji okoličani, se je Tomaž zaradi bede odločil za ta obupni čin. Pred par tedni je — kakor smo poročali — tudi neka tamkajšnja seljankinja našla prostovoljno smrt v valovih Kolpe. Značilno je, da je manjša samomorov okužila tudi kmečko prebivalstvo.

• **Velik požar v Slavoniji.** Kakor poročajo iz Kutine v Slavoniji, je v selu Seliste prošle nedelje velik požar uničil tri hiše in devetnajst gospodarskih poslopj. Ker je pihal močan veter, je gasilna akcija ostala brez uspeha. Škoda je tem večja, ker je zgorelo tudi mnogo živine, žita in gospodarskih strojev.

Damskih oblek

in plaščev najsijajnejša izbira po neverjetno nizkih cenah samo pri
trdki **Fran Lukič, Stritarjeva ul.**

• **Strela ubila dva otoka.** Iz Čapljine v Hercegovini poročajo, da je prošli četrtek v celji spodnji Hercegovini divjala silna nevihta. Dva otoka seljaka Kulinića sta pasla ovce na bližnjem hribu. Ko je zavladala nevihta, sta se otoka zavila v odojo in se zaklonila pod neko drevo. Strela je udarila v drevo in ubila oba otoka.

Jutritl Jutritl Jutritl
Izvirni ruski večfilm
Medvedja svatba
Narodna pripovedka o
blaznem grofu s človeško
podobo in medvedjo krvjo.
Pride v Elitni kino Matica.

• **Težka avtomobilska nesreča v Beogradu.** V nedeljo popoldne je v Beogradu neki vojaški tovorni avtomobil, kateremu je odletel gumijev obroč, v Ulici kneza Mihajla povozil nekega delavca, mu prerezal vse žile na desni roki in mu tudi zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

ANGLEŠKO SUKNO
najfinije vrste po solidni ceni dobite pri
FRANC PAVLIN GRADŠČE 3.

Chinoferrin
knavino z železom najučinkovitejše sredstvo proti slahokrvnosti
Dobiva se v vsaki lekarni.

• **Nečloveška mati.** V šumi med Jordanovcem in Laščinsko cesto pri Zagrebu so našli mrtvega novorojenčka, ki je imel vrat ovit z robcem, s katerim ga je nečloveška mati zadavila. Trupelce so prepeljali v prosekuro na Mirogoj, za detomorilko pa uvedli zasledovanje.

• **Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

• **Pri zaprtju, motenju prebave, neenakomernem valovanju krvi, glavobolu, občemonegostim vzemi zjutraj na tešče čašo naravnih grenčic »Franz-Josef«.** Na klinikah za notranje bolezni so dognali, da je »Franz-Josef« grenčica najboljši odvajalni sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah.

• **»Dopa kruh« je res dober.** Hlebec stane 4 oziroma 4.50 Din. Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu.

ČEKA

V požaru prevrata so mnogi izgubili življenje, a mnogi so zopet bežali iz Rusije na zapad in tu so se lotili raznega dela in zaslužka, kakršnega preje niti poznali niso. Med ostalimi se je nahajala princesa Zinaida, ki je komaj živa usla po strahovitem doživljanju z boljševiškim mornarjem Zajenkom...

Veliki rusko-nemški »Ufa« film!
DANES PREMIJERA!
Telefon 2730. **KINO »DVOR«**

Iz Ljubljane

• **Predavanje Petra Struve.** Sedaj stajno v Parizu bivajoči znani ruski učenjak in publicist, član ruske akademije znanosti prof. Peter Struve se je odzval vabilu Ruske Maticice ter pride v Ljubljano in bo predaval o »križi sovjetske ekonomike in nalogah emigracije«. Peter Struve je eden izmed najuglednejših ruskih nacionalnih ekonomov, obenem pa eden izmed največjih sodobnih ruskih publicistov, večletni urednik revije »Russkaja Mysl«, ki jo izdaja v inozemstvu po svojem odhodu iz Rusije. Sedaj urejuje v Parizu časopis »Rossija«. Predavanje Petra Struve se bo vršilo v petek, dne 20. aprila v Oficirskem domu (vojašnica vojvode Mišića). Začetek ob 20. uri. Vstopnice po 20, 15, 10 in 5 Din se dobijo pri vstopu. Predprodaja v sredo dne 18. aprila od 18. do 19. ure in v petek dne 20. aprila od 18. do 19. ure v knjižnici Ruske Maticice (Jurčičev trg 3-II).

• **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi svoje člane na: I.) znanstveno mesečno predavanje, ki se bo vršilo v četrtek, dne 19. t. m. ob 6. uri popoldne v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani. Predavatelj: prof. dr. Al. Zalokar (Čelna lega, telefon in rešilni avtomobil) asist. dr. M. Finkova: (Hipoplazija vratnega mišičevja vsled prisilnega intrauterinog držanja) primarij dr. Fr. Derganc: Spoznavno kritična medicina (konec); II.) zabavni večer, ki se bo vršil v soboto dne 28. t. m. ob pol 9. zvečer v restavraciji »Zvezda« na čast šef-zdravniku dr. Ivanu Zajcu povodom njegovega 25. letnega službovanja v socialnem zavarovanju; III.) da v čim večjem številu prijavijo udeležbo in event. predavanja za 2. Vseslovenski zdravniški kongres v Pragi od 25. maja do 2. junija 1928. Tema: Gospodarsko propadanje zdravniškega stanu ter za Skupščino Jugoslovskega lekarskega društva, ki se bo vršila letošnje jeseni v Skoplju. Tema: Malaria. Prihaja na tainika društva (dr. Leo Savnik, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6, telefon 2614) najkasneje do konca tega meseca. 778

• **Vreme je zadnje dni v Ljubljani,** pa tudi na deželi izredno kisasto, prav aprilsko. Nič ni čudnega. Stirideset mučnikov jemlje slovo, v četrtek bo konec njihovega vodnega režima, pa hočejo še zadnje dni pokazati svojo levost. Bela nedelja je bila strahotno puščobna, tudi včeraj je neprestano nagažala prava aprilska zmešnjava: veter, deževje, pa zopet solnce in takoi nato kratke naliv, tako ves dan. Popoldne je temen oblak nasul tudi nekaj zabiega pšena. To je bila prva letošnja toča.

• **Glavni dobilki tombole društva »Skrb za mladino«**, ki se bo vršila v nedeljo, dne 22. t. m. so že razstavljeni: spalnica je v izlozbi J. C. Mayer, šivalni stroj, koleca in blago pa v izlozbi Gričar in Meič. Sclenburgovala. Kupujte tablice, da čimprej zgradimo »Dečji dom« v Aleksandrovi! Tablice so po 2 Din in se dobe v vseh trafikah. — Odbor. 779

• **Ljubljanski odsek saveza ruskih vojni invalidov** sporoča, da se bo vršil pohor umrlega vojnega invalida Petra Truhčeva danes v torek ob 17.45 in mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

• **Mestna ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je priredila dne 14. in 15. aprila t. l. zbirko v prid družbi ter se je nabralo skupaj Din 10.025.75. — Društveno vodstvo se prav toplotno zahvaljuje cenitnim odborcem, ljubim nabirateljicam ter vsem darovalcem za res lepo zbirko v korist naše žolske družbe.

• **Članstvu Sokola I. Preminul** je v splošni bolnici brat Joško Hrovat, šofer tvrde šarabon. Pokojnega brata sprejmo na njegovi zadnji poti danes popoldne ob pol 16. v civilu z znakom. — Odbor.

• **Opozorilo radioabonentom!** Radio-postaja Zagreb priredi v sredo 18. t. m. ob 13.15 posebno emisijo za slovensko žolsko mladino. Sodelujejo Pipa Arko - Tavčar ob spremljevanju Rudolfa Vrbanića s slovenskimi narodnimi pesmami, pravkar iz zagrebške drame Vika Podgorska s čitanjem slovenskih pravilic in član Narodnega gledališča v Zagrebu Hinko Nušič, ki zapoje več slovenskih narodnih pesmi.

• **Policistični drobiž.** Od nedelje na ponedeljek so bili policiji priljubljeni naslednji dogodki: 2 tatvine, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 poškodba tuje lastnine, 2 prestopka prekrščenja policijske ure, 1 prestopka nedostojnega vedenja, 1 nezgoda, 4 prestopki avtomobilskih predpisov in 5 prestopkov cestno-policijskega reda. Areti-

rani sta bili dve osebi in sicer 1 zaradi pljanosti in ena zaradi tatvine.

• **Ponesrečen delavec.** Zidanšek Andrej 29 letni kurjač iz Zdobrovo št. 13 pri Celju, je delal predvčerašnjim pri kotlu v tovarni Westen. Nenadoma pa je kotel eksploziral in Zidanšek je dobil močne poškodbe na obrazu in očeh. Poškodovanca so začasno prepeljali v celjsko bolnico od tam pa v Ljubljano, ker celjska bolnica nima okulističnega oddelka. Zidanškove poškodbe so zelo težke.

• **Male tatvine.** Služkinja Marija Jakše uslužbena v Strelški ulici št. 8, je prijavila da je pred tednom stanovala nekaj dni pri neki Anici D. na Privozu št. 8. Od nje se je podala na zdravljenje v bolnico pustivši svojo obleko na njenem stanovanju. Ko pa se je sedaj vrnila iz bolnice, pa Ančka ni več našla v stanovanju in seveda tudi ne svoje obleke. — Posestnikov sin Vinko Kunaver iz Dravelt št. 13, je prijavil, da mu je v noči na 16. t. m. pokradel bivši hlapec France V. iz hleva na senu več obleke in par čevljev. Navihani France pa se ni zadovoljil samo z njegovo obleko, marveč si je prilastil tudi kompletno očetovo obleko s klukom vred. Kunaverjeva sta oškodovana skupno za 880 Din.

• **Cigav je jermen.** Pred nekaj dnevi je ustavljal stražnik na Izanski cesti 71 letnega žagarja Janeza Miholiča, ki se mu je videl sumljiv, ker je nosil s seboj 12 metrov dolg gonilni jermen. Na vprašanje čigava last je jermen, se je pričel Miholič izgovarjati, da ga mu je izročil na Izu neki samo po videzu poznan človek, z naročilom, naj ga ponesi v Ljubljano in proda. Ker Miholičeve navedbe bržkone niso resnične, so starega moža spravili v zapor, jermen pa obdržali na policiji, kjer naj se zglaš lastnik.

Iz Maribora

• **»Obilic« v Mariboru.** Za koncert Akademskega pevskega zbora »Obilic« iz Beograda v petek dne 20. aprila vellajo abonentne iskaznice.

• **Izumirajoča kraljeva roža »Jutro«** je svoj čas opozorilo javnost na redko cvetlico Blagajev volčin ali Igaiko, ki raste le po polhograjskih hribihi, na Velikem Koziku in Koptniku pri Rimskih toplicah. Kakor v zasmeš prepovedi trgatja teh krasno dehtenjih vejic prodajajo žene na mariborskem trgu ne samo vejice marveč kar cele šopke, 20 cvetočih vejic po 1 Din. Kupe takih šopkov je videti vsak dan na trgu. Po zatrdilu prodajalk prihajajo vejice iz okolice Rimskih toplic. Oblast bi storila prav, ako opozori orožniške postaje ob prozi Zidani most-Celje, oziroma tržna nadzorstva na ta greh na naši prirodi.

• **Prošnja poštnih direktij.** Od poštnege urada v Hočah dobivajo prebivalci občin Sv. Miklavž, Rogoza, Dobrovec in Skoke v treh dneh po enkrat pošto, ker je bil s 1. aprilom t. l. poštni sel reduciran. Prebivalci občin nižje Maribora prosijo zaradi tega poštne direktije za odpomoč, ker ne morejo naročati niti dnevnega časopisa ob takem poštnem dostavljanju.

• **Potniški promet na severni mejl.** Promet na severni meji se spomladi redno zveča. Tako je n. pr. v februarju dopotovalo preko meje 7075, pretečni mesec pa 9951 potnikov. Celotni prekomajni potniški promet je bil februarja 13.939, v marcu pa 19.179 potnikov. V celokupnem prekomajnem potniškem prometu so na prvem mestu naši državljani in sicer jih je 8741 od 19.179. Za njimi pridejo Avstrijci (6644), Čehoslovaki (1685), Nemci (1081), Poljaki (219), Italijani (158), Francozi (21), Švicari (103) itd. Preko postaj Maribor, St. Ili, Čmurek, Dravograd, Prevalje, Radgona, Hodoš in Lendava je potovalo v državo 9951 potnikov, največ Avstrijcev (3560), dočim je bilo naših državljanov 3204, Čehoslovakov 990, Nemcev 659, Poljakov 119, Madžarov 73, Angležev 23, Bolgarov 30, Američanov 25, Švicarjev 50, Rumunov 31 itd. največ prometa je bilo na postaji Maribor in sicer 9098 za Mariborom pa pridejo Prevalje (319 potnikov) iz Lendave je odpotoval v pretečenem mesecu samo en potnik. Transziti promet je na naslednji: na progi Maribor-Rakek 2024, v obratni smeri 958, Prevalje-Maribor 163, v obratni smeri 119, Prevalje-Ladub 825, v obratni smeri 813.

• **Nesreča v delavnici.** Včeraj so pripekljali v mariborsko bolnico 24 letnega kolarškega pomočnika Luko Glasenčnika. V nedeljo si je v delavnici stavbenega podjetja na »Sindeni« s sekiro močno poškodoval desno nogo.

Iz Celja

• **Članski sestanek krajevne organizacije SDS za mesto Celje** bo jutri ob 20.30 v klubovi sobi Celjskega doma.

• **Plenarna seja celjskega občinskega sveta** se bo vršila 20. t. m. ob 18. uri. Na dnevnem redu so poročila posameznih odsekov.

• **Smrtna kosa.** V St. Petru v Savinski dolini je umrl 14. t. m. posestnik g. Alojz Terseglav, bivši štajerski deželni poslanec.

• **V celjski javni bolnici** sta umrla 70 letni Simon Kukovec, delavec v tovarni Vošnjak v Sošanju in 62 letni posestnik Martičič iz St. Jurja ob juž. žel. N. v m. n.

• **Celjsko Muzejno društvo** ima redni letni občni zbor 21. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma.

• **Občinski lov v Teharjih.** Na javni dražbi dne 14. t. m. je izdražila občinski lov v Teharjih lovška družba v Celju.

• **Lovski ples v Celju** je uspel prav lepo in potekel zelo animirano. Zahvala gre požrtvovalnemu pripravljalnemu odboru, ki je tudi letos plesne prostore pravilčno dekoriral.

• **Jugoslovska Matica v Celju.** V četrtek zvečer ob 8. se je vršil v salonu Narodnega doma letošnji redni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik g. Rafko Salmič iz tainiškega poročila, ki ga je podala gđ. Grudnova, čpano: Podružnica se je trudila, da zbere pod svojim okriljem vsjo jugoslovske mislečo javnost. Odbor, ki je imel 12 sej, je vedno nalresneje razprav-

Na o latenzivnem delovanju podružnice. Pilo število lanskega leta se je dvignilo na število 244, kar pa seveda še nikakor ne zadostuje. Celjske razmere dovoljujejo, da se to število poroči. Dne 8. oktobra je bil obilnat Koroški večer s prostovoljno vstopnino. Moralni uspeh je bil nadvse zadovoljiv, finančni pa zelo zelo slab. Naslednji dan je bila po mestu prodaja cvetlic in znakov, ki tudi ni imela uspeha, ker je istočasno priredila neka druga organizacija cvetlični dan, dasi je bil prvi prejel in pravočasno razglašen. VI. šek prireditelj 1927 je dosegel Rapalski dan 13. novembra. Velika dvorana Narodnega doma je bila napolnena polna. Borbeno navdušenje Celjanov je doseglo ta dan najvišjo stopnjo, le žal, da se tako hitro ohladi. Prodaja brošur, razglednic in znakov po mestu je vrgla ta dan lep znešek. Denarne vire je črpala podružnica dalje iz raznih podpor denarnih zavodov in mestnega magistrata, razprodala majniških diplom, malih spomenc, božičnih in velikonočnih razglednic, lpančeve skladbe »Svete noči« in koledarjev. Tudi avtomatska tehnikna na kolodvoru je vrgla lepe vsote. Blagajniško poročilo g. Mirnika izkazuje dohodkov 27.010.93 Din in izdatkov 22.244.44 Din. Presežek 4.766.49 Din se vpiše na nov račun. Po odobritvi poročil je bil izvoljen stari odbor pod predsedstvom g. Rafke Samiča. Po kratki debati, kako dvigniti podružnico in poživiti narodno zavest prebivalstva, je zaključil g. predsednik ta sicer slabo obiskani, a vsebinsko dobro uspešni občni zbor.

e— Avtopromet Celje— Dobrna. S 15. t. m. je prišel med Celjem in Dobrno redno vozilo avtobus. Iz Dobrne odhaja ob 6. z. prihaja v Celje ob 7. uri. Iz Celja ob 14.30 in prihaja v Dobrno ob 15.30. Ta vozni red je v veljavi do 1. junija t. l. Od tega dne dalje bo vozil avtobus vsak dan dvakrat in sicer bo prihajal v Celje ob 7. jutri in ob 1. popoldne ter odhajal iz Celja ob 9.30 in ob 14.30 uri.

e— Nesreča. V celjsko javno bolnico so pripeljali 62letnega posestnika Jakoba Martinčiča iz St. Jurja ob i. z. Zdravila mu je na sejmju krava, ga vrgla na tla ter ga tako zmrcvarila, da mu je težko poškodovana hrtenica. Martinčič je zaradi hudih poškodb umrl v bolnici 14. t. m.

e— Nasilen berač je Ivan Pogelšek iz Šmarja. Najprej je ves dan beračil po Celju pozneje pa seveda naberačeno zabil. Kadar je Pogelšek vinjen, postane rad prav neuljuden in nasilen. Prišel je v hotel »Union«, kjer je začel nadlegovati goste. Natakarske mu osobju, ki ga je hotel odstraniti, se je postavil po robu in grozil s palico. Seje policianemu stražniku se je posrečilo spraviti Pogelška na varno.

Zadnji hip rešen pred usmrtnitvijo na električnem stolu ali

Grozna noč v Sing-Singu

Pride! Pride! Pride!
Kino Ideal.

Iz celjske policijske kronike

Trpinčenje živali in javno nasilstvo. — Boj za prstan.

Celje, 16. aprila

V soboto se je zbrala nenadoma cela grupa ljudi v Razlagovih ulici okrog dvopreznega voza in glasno protestirala proti neusmiljenemu pretepanju konjev. Voznik A. M., zaposlen pri nekem trgovcu, je vozil s par konji gramoz. Voz je preobložil in sta živali opešali. Mes: da bi jima dal potrebnega počitka, je začel robato preklinjati in neusmiljeno pretepati z bičevnikom ubogi pari. Vsi protesti niso nič zalegli in orožnika izven službe, ki ga je opozoril na dostojno ravnanje z živalima, je voznik surovo nahiril. Orožnik je pozval stražnika, ki je hlapca na Kerkovem trgu ustavil. Ker je bil tudi napram stražniku surov, mu je ta napovedal aretacijo. Sedaj je bil še ožen v sruhi. Hlapec je začel nad stražnikom kričati in okrog sebe otepati. Seje s pomočjo drugega na pomoč došlega stražnika in s pomočjo pendreka je bilo mogoče ukrotiti pobesnelega hlapca in ga odvzeti na stražnico. Surovež je bil že večkrat kaznovan zaradi takih nerodnosti in bo tudi tokrat prejel zaslužen plačilo.

V nedeljo dopoldne sta poskušala svojo srečo v Celju Jožek iz Šmarja in hlapec Roman, oba zaposlena pri nekem posestniku v Drešnji vasi pri Petrovčah. Bila sta v točilnici Brzič, kjer sta si privezovala dušo. Istočasno je bila v točilnici tudi posestnica Julijana Močnik iz vojniške okolice. Pri plačevanju zapitka ji je neopazeno zdrknil iz denarnice zlat prstan z rdečim kamnom. Kmalu po njenem odhodu je opazila prstan na mizi ga. Brzičeva. Ko je spraševala navzoče goste, čigav je prstan, se je kot lastnik javil Josip, nakar mu ga je gosip izročila. Tedaj pa se je oglasil Roman, češ, da je prstan njegov. Malo sta si z Jožkom pomežiknila in ta mu je prstan izročil, nakar sta odšla. Ne dolgo potem se je vrnila prava lastnica prstana. Po par besedah se je ga. Brzičeva uverila, da je nasedla Jošku in Romanu in začela je skupno z Močnikovo lov na pičke. Iskali sta ju po vseh celjskih gostilnah in končno opazili samega Joška v Vodnikov ulici, Roman pa je medtem izginil kakor duh.

Poklicali sta stražnika, ki je Joška aretiral. Ta se izgovarja, da je napravil samo šalo; ta šala bo zanj, kakor za Romana, ki ga lovijo orožniki, seveda precej draga.

Ali ste se že naročili na „Ponedeljek“

Iz Trbovelj

t— Poselite nočjo koncert «Slov. akad. oktet» iz Ljubljane, ki se bo vršil v Trbovljah ob 20. v dvorani Delavskega doma. Na sporedu so narodne in umetne pesmi naših najboljših skladateljev. Vstopnice se dobe dopoldne v predprodaji, zvečer pa pol ure pred pričetkom koncerta pri blagajni. 764

t— Šteljaška družina Trbovlje ima svoj občni zbor v četrtek 26. aprila ob 8. zvečer v rudniški restavraciji. Ako občni zbor ne bi bil sklepen ob določen uri, se bo vršil drug občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

t— Ob okrajni cesti ob Sokolskega doma do krojača Pungercarja manjka se ograja. Ker je cementni podstavek že gotov, ne bi ta ograja stala tako mnogo. Je pa nevarnost, da se kdo ponesreči. Otroci imajo navado, da tekajo po cementnem podstavku. Par metrov nižje je obdelano polje in ljudje so začeli že saditi fižol. Po stavili so tudi že krole. Lahko se zgodi, da pade kak otrok s cementnega podstavka na spodaj postavljene kole in se prav lahko natakne na nje. Opozarjamo na to okrajni zastop. Pri tej priliki bi bilo tudi potrebno, na se podaljša ob isti strani trotoar.

t— Koncert akademskoga oktetu. Ljubljanski akademski oktet priredi 17. t. m. zvečer v Delavskem domu koncert. Trbovljani, pokažimo, da znamo ceniti trud in kulturno delo naše akademске omladine in udeležimo se tega koncerta v čim častnejšem številu. Koncert sam nam bo nudil izreden užitek.

t— Umrla so: Kaše Franc, sin rudarja 14 dni, Bregar Jože 44 let.

t— K. o. SDS v Trbovljah sklicuje širši sestanek v sredo, 18. t. m. ob 7. zvečer v Sokolskem domu. Zaradi važnosti dnevnega reda se članstvo naproša, da se stanika polnoštevilno in točno udeleži. — Odbor.

Iz Novega mesta

n— Nočni napad v Mačkovicu. V Mačkovicu so fantje iz Dolenjih Dol napadli 50letnega posestnika in mlinarja Franca Kočevarja, ko je bil prav namenjen v hlev k žirini, in ga tako hudo pretepli, da je obšel nezavesten. Domači so ga takoj prenesli v hišo in mu nudili prvo pomoč. Ker pa je njegovo stanje postajalo čedalje resnejše, so ga naslednjega dne odpeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer se sedaj zdravi.

n— Smrtina kosa. Umrla je v nedeljo popoldne v ženski bolnici po dolgem bolehanju v cvetu mladosti absolventka trgovske šole gđ. Klara Šprcova, hčerka steskega tajnika v p. g. Antona Sproca. Pogreb bo danes ob 3. popoldne. Hudo prizadeti rodnihi naše iskreno sožalje!

n— Maturanti realne gimnazije bodo v kratkem odšli na poučno potovanje na jug, da osebno spoznajo našo širšo domovino. V ta namen že nekaj časa nabirajo prostovoljne prispevke. Akcija se jim je popolnoma posrečila.

n— Promenadni koncerti na Glavnem trgu ob sobotah ob 21. uri se bodo v kratkem pričeli. Prvi promenadni koncert se bo vršil na predvečer 1. maja.

n— Uradniška stavbna zadruga se prav pohvalno udeležuje v gradnji je sedaj 12 stanovanjskih hiš, ki bodo v kratkem dodelane v projekt. Je še 8 hiš, ki bodo sezidane najpozneje do jeseni. Hiše zidajo ob vznožju Kaptelskega marofa.

n— Sezona tekem. Sportni klub »Elan« priredi 22. t. m. na Loku nogometno tekmo. Poleg te tekme se obeta začetkom maja še originalna tekma debelih. Start bo pri Windscherju v Kandiji, cilj pa pri Bergmannovi lekarni na Glavnem trgu. Proga je dolga 500 metrov. Teža tekmovalcev mora znašati neto 120 kg. Razpisane so tri nagrade, od teh ena za 10.000, druga za 5000 in tretja za 1000 Din.

n— Mladinski oder Sokolskega društva je vprizoril 14. t. m. v režiji g. Cirila Dularja Avenčenkovo »Igro s smrtjo«. Igralci in igralko so odvojile prav zadovoljivo rešili. Odgovarala se je zlasti sedmosolka Erna Lozarjeva.

n— Proga električne napeljave, ki dova ja tok novomeškemu vodovodu v Stopičah, je v zanemarljivem stanju, da se je bati velike nesreče. Nekateri drogovci, zlasti pri Gotni vasi, se v temelju majoje, ker so močno prepereli. Že zdaj, ko pihajo pomladanski vetrovi, ki so posebno pod Gorjanci hujši ko malokje drugod, se nevarno zibljejo, a kaj bo šele poleti!

Sport

Zaključek nogometnega turnirja Jugoslavije. Včeraj na pravoslavni velikonočni ponedeljek se je zaključil nogometni turnir, ki ga je priredila Jugoslavija ob priliki svoje petajstletnice. Dunajska Austria je porazila BSK z 2 : 1 (1 : 0), jubilaru pa je uspelo zmagati nad Hajdukom z 2 : 0.

Atletiki (Celje): Amater (Trbovlje) 4 : 1 (3 : 1) V nedeljo se je vršila v Trbovljah tekma med celjskimi Atletiki in trbovlskim Amaterjem. Zmagali so Celjani s 4 : 1 (3 : 1).

Službene objave LNPa. (Iz seje kazenskega odbora 14. IV. 1928.) Vleed prestopkov pri tekmi Jadran rez : Slavica rez, dne 1. aprila se izreče ukor igralcem Kmetič (Slavija) po § 15 kaz. pravilnika za uporabo § 9 kaz. prav. in Banovec (Jadran) po § 35 kaz. prav. za uporabo § 9 kaz. prav. JNS-a. Vleed prestopka pri tekmi Jadran : Slavija dne 1. aprila se kaznuje igr. Stupica Leon (SK Slavija) po § 29 kaz. pravilnika za uporabo § 9 kaz. pravilnika JNS s trimesečno zabrano igranja od dneva suspenza 6. aprila do 6. julija 1928. Tajnik II.

SK Ilirija (ženska sekcija) Nocoj ob 18.30 se vrši v klubski sobi kavarne Evropa sestanek, ki je strogo obvezen za vse članice. — Načelnik.

SK Jadran Nocoj ob 20. uri sestanek vseh aktivnih igralcev v Narodni kaverni. Tajnik.

SK Slavija Danes ob 18.30 pri Prusniku seja poslovnega odbora. Seje naj se udeleže tov. Frece, Dežman, Šorn, Bajec III, in Mihelič. — Predsednik.

SK Svoboda. Jutri v sredo dne 17. t. m. trening na dva gola s SK Ilirijo. Naslednji igrači naj bodo do 18. ure pri Kovarju: Papler, Novak, Večerin, Gabrček, Boncl, Šušteršič, Breznik, Potrato, Koser, Korbar, Šušnik, rez. Habicht. Zore igra se ob lepem vremenu. — Načelnik.

Gospodarstvo

Jugoslavija v svetovnem izvozu lesa

Dunajski »Internationaler Holzmarkt« objavlja zanimivo statistiko o udeležbi posameznih držav na svetovnem izvozu lesa v l. 1927., ki je bila objavljena ob priliki šumarskega tedna, ki se je nedavno vršil v Stockholmu. Izvoz v tej statistiki zapopadenih držav obsega skoro vse svetovni izvoz lesa.

	1927.	
Finska	1.280.000	19
Svedska	1.080.000	16
Kanada	950.000	14
U. S. A.	715.000	11
Poljska	680.000	10
Rusija	440.000	6
Avstrija	425.000	6
Rumunija	425.000	6
Češkoslovaška	268.000	4
Jugoslavija	225.000	3
Letonska	160.000	2
Estonija	70.000	1
Norveška	68.000	2
	6.307.000	100%

Skupen izvoz lesa teh držav je lani znašal 6.307.000 standardov napram 6.000.000 standardov v l. 1913, tako da znaša prirastek 13 %. Izvoz Finske, ki stoji na prvem mestu, se je napram l. 1913. dvignil tako absolutno (od 893.000 na 1.280.000 standardov) kakor tudi odstotno (od 15 na 19 % svetovnega izvoza). Prav tako se je dvignil izvoz Kanade (od 725.000 na 950.000 standardov) in Svedske (od 1.192.000 na 1.080.000 standardov, njena udeležba v svetovnem izvozu pa je padla od 20 % na 16 %). Tudi izvoz Zedinjenih držav se je zmanjšal od 988 tisoč na 715.000 standardov, odnosno od 16 na 11 %. Izvoz ostalih držav je težko primerjati z izvozom v l. 1913., ker se je obseg in zlasti šumska struktura teh držav po vojni znatno spremenila. Statistika navaja, da je izvoz lesa iz Avstro-Ogrske l. 1913. znašal 548.000 standardov, izvoz predvojne Rusije (s Poljsko) pa 1.440.000 standardov. Jugoslavija je pri izvozu od 225.000 standardov v tej statistiki na 10. mestu. Njena udeležba na svetovnem izvozu lesa znaša 3.3 %.

— Konkurs nad tvrdko A. Kajfež v Kočevju razveljavljen. Stol sedmorice v Zagrebu, oddelek B, je brzojavno obvestil drželno sodišče v Ljubljani, da je razveljavil konkurs nad tvrdko A. Kajfež v Kočevju. Kakor znano, je bil proti sklepu drželnega sodišča v Ljubljani glede otvoritve konkursa vložen od tvrdke same in nekaterih zainteresovanih revizijski rekurz.

— Nadaljevanje pogajanj za veliko inozemsko posojilo. Pretekli teden smo poročali, da je upravnik Državne hipotekarne banke gosp. Gjurčič odstopal v London v svrhu nadaljevanja pogajanj za veliko inozemsko posojilo. Kakor je podoba, posojilo še ni perfektno. Iz vladnih krogov se doznava, da moramo pred emisijo prve tranše tega posojila urediti vraščanje predvojni srbskih posojil. Francoski obligacionarji zahtevajo, kakor znano, plačilo anuitet teh posojil v zlatih frankih, naša vlada pa zavzema stališče, da se imajo anuitete plačati v francoskih frankih. Francoska in naša vlada sta se baje sporazumeli, da se podvržeta tozadevni razsodbi mednarodnega razsodišča v Haagu. Iz težkoč, ki so nastale glede najete posojila, se vidi, da je organizacijam lastnikov nereguliranih naših predvojnih vrednostnih papirjev (v Franciji, Švici in Nemčiji) uspelo ustvariti težkoče in prisiliti posojilodajalce, da so nam reguliranje teh posojil stavili kot pogoj za najete posojila. Koncem preteklega tedna je odstopal v London tudi generalni ravnatelj Narodne banke gosp. dr. Drag. Novaković. Njegova pot je v zvezi z nadaljevanjem pogajanj, zlasti v kolikor se nanašajo na stabilizacijo dinarja in na emisijske pogoje prve tranše (obrestna mera, submisijski in emisijski tečaj itd.).

— Stanje hmeljskih nasadov. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča: Omejevanje hmeljarstva potom opuščanja starih in nezajetih novih hmeljskih se je tukajšnjim hmeljarjem ustemil in pismenim potom nujno priporočalo. Sedaj se pri precej ugodnem vremenu odknavajo in obrezujejo hmeljska rastlina. Korenika je dobro prezimila in se ličinka hmeljskega kebra (linthusa poratus) je tuintam najde v trtah in v koreniki Keber samiki je bil dosedaj špecijalitet našega okoliša in katerega življenje je še malo znano, se le redko kdaj najde. Ker je bilo l. 1926 okuženje hmeljskih nasadov no kebru, odnosno po njegovi ličinki znatnejše, se je lani nehotelo razposlalo mnogo ličink potom eksportiranih sadežev v druga okoliša, kjer bodo najhitreje tudi prišle s svojim uničujočim delom. Mnogo hmeljarjev se neča že s postavljanjem drogov. Vobče smo letos zaradi neugodnega vremena meseca marca z delom nekoliko zastali.

— Licitacija za dobavo in polaganje telefonskih kablov v vrednosti od preko pol milijarde Din. V početku maja se bo vršila v Beogradu velika licitacija za dobavo in polaganje telefonskih kablov na glavnih progah v naši državi in za gradbo tozadevnih objektov. Skupna vrednost teh del se cenil na preko 500 milijonov Din. Licitacija za ta dela, ki se je vršila lani, je bila, kakor znano, razveljavljena.

— Za »Veliki vinski sejem« v Beogradu (razstava vina, konjaka in žganja) od 22. do 25. t. m., ki ga prireja »Srpsko poljoprivredno društvo v Beogradu«, se dobijo

legitimacije pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 12 Din. Legitimacije dajejo posetnikom pravico do polovične železniške vozine.

— Jeklarna grofa Thurnskega v Ravnah v koncernu Böhlerstahlwerke, Curih. Iz letnega poročila delniške družbe »Böhlerstahlwerke« v Curihu, ki je »holding«-družba istoimenskih podjetij v Nemčiji, Avstriji, Češkoslovaški in Švici in je udeležena tudi na sličnih podjetjih v Madžarski in Rumuniji, posnemamo, da se je ta finansijska družba glede na stare zveze z izvozlovenim industrijo v preteklem letu uplívno udeležila na podjetju grofa Thurnskega v Guštaniu - Ravnah, ki se je preteklo leto pretvorilo v delniško družbo pod imenom Jeklarna Jurja grofa Thurnskega na Ravnah d. d. Poročilo dalje omenja, da je po prehodni dobi reorganizacije in modernizacije podjetja in glede na deistvo, da podjetje proizvajala specialne vrste lekla, pričakovati ugodnih uspehov.

— Odpravljen je konkurs o imovini solne nega zdravilišča Rikli družbe z. o. z. na Bledu, ker ni kritja za stroške postopanja.

— Občni zbor Tovarne verig, d. d. v Lesah pri Bledu, se bo vršil 28. t. m. v sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

— Stanje posevkov v Nemčiji slabše kakor lani. Iz pravkar objavljenega uradnega poročila o stanju posevkov v Nemčiji je razvidno, da je stanje posevkov slabše kakor lani, in sicer pri pšenici za 7 točk, pri rži na za 5 točk. Neugodno poročilo je v Nemčiji vzbudilo precejšnjo pozornost, zlasti ker je tudi ameriško uradno poročilo glede stanja ozimne pšenice zelo neugodno. Pod utisom teh poročil so se cene na borzah v Nemčiji in Ameriki občutno okrepile.

— Čvrsta cena na svetovnem tržišču strovega bombaža. Čvrstejša tendenca, ki se je kot reakcija na nadev cen v preteklem letu pojavila v februarju in marcu, tudi v aprilu ni popustila. Loko cena bombaža, ki je na newyorški borzi 3. februarja dosegla najnižje stanje 17.65 centov, se je v početku marca dvignila na 19 centov, v aprilu pa je preokročila 20 centov. Koncem preteklega tedna je loko bombaž notral 20.45 centov.

— Na lipskem velesejmu je razstava tovarnih avtomobilov tvrdke Krupp (Essen) vzbudila največjo pozornost. Tako šasija kakor tudi omniobist, veliki voz za pohištvo in voz za škropljenje cest kažejo najnaprednejšo konstrukcijo, tako da stojijo Kruppovi tovarni avtomobili v prvi vrsti. Ni čuda, da so ti avtomobili našli v Lipskem mnogo kupcev. — Ogromne zračne pnevmatike tvrdke Continental so imele največji uspeh. Conti - pnevmatike veljajo po pravici kot prvorazredne. V Lipskem se je v splošnem žulo mnogo dobrega o izdelkih Conti - Haid & Neu Karlsruhe niso razstavili svojih dobrih silvalnih strojev, kar je obžalovati. Ti stroji so, kar se tiče konstrukcije in materiala, prvovrstni, zato tvrdka že mnogo prodala v inozemstvo, ki je polagoma zopet pričelo kupovati v Nemčiji, kjer se dobi solidno blago. — Inozemci so zopet pričeli obiskovati nemška kopališča. V Lipskem se je mnogo govorilo o kopališču Bad Reiner v Šleziji. To staro zdravilišče za srce, ki leži v krasnih šlezkih hribih, je še vse premalo znano. Zato je tem bolj razveseljujo, da se tuje od inozemcev mnogo dobrega o tem zdravilišču.

Borze

16. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo živahen. Največji je bil v devizah na Dunaj, Curih in Prago. Potrebo v devizah na Trst in Dunaj je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaj so ostali v glavnem nespremenjeni, edino deviza na Newyork tendira mlačneje, deviza na Trst pa se je nekoliko okrepila.

Na zagrebškem elektnem tržišču je bila Volna škoda za malenkost čvrstejša. Pri srednjem prometu je bila promptna notrala 436 — 437, trgovala na se je kasa po 436 do 437, za april po 437 in za maj po 439. Investicijsko je nekoliko popustilo ter se trgovalo po 89.5, agrarne na so bile zaoključene po 58.5. Med bančnimi vrednotami so se trgovale Kreditna po 85, Hipo po 58, Juno 89, Prastrediona po 805, Srpska po 135, Poljo po 16.5 in Obrtna po 39. Narodna je popustila ter je notrala 6650 denar. Med bančnimi papirji so bili zaključki v Danici po 145 — 146, v Trbovljski po 492.5 do 494, v Tvrnici vagonov po 50 in v Dubrovački po 445.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.88 — 22.94 (22.91), Berlin 13.5775 — 13.6075 (13.5925), Bruselj 0 — 7.9876, Budimpešta 0 — 9.93, Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.95 do 8.015 (8), London 277.09 — 277.89 (277.49), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Pariz 0 — 223.78, Praga 168.1 — 168.9 (168.5), Trst 298.75 do 300.75 (299.75).

Zagreb. Amsterdam 22.88 — 22.94, Dunaj 798.5 — 8.015, Berlin 13.5775 — 13.6075, Bruselj 0 — 7.9876, Budimpešta 9.915 do 9.945, Milan 298.576 — 300.576, London 277.09 — 277.89, Newyork 56.69 — 56.89, Pariz 222.78 — 224.78, Praga 168.1 — 168.9, Curih 1093.5 — 1096.5.

Trst. Beograd 33.19 — 33.49, Dunaj 263.70 do 269.70, Praga 56 — 56.30, Pariz 74.45 do 74.75, London 92.38 — 92.58, Newyork 18.895 — 18.895 — 18.955, Curih 364.125 do 366.125, Budimpešta 328 — 334, Bukarešta 11.65 — 12.05, dinarji 33.25 — 33.75, dolarji 18.70 — 18.85.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 16. aprila 1928.

Višina barometra 309.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smerni vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja					in brzina v metrib		Vrsta
Ljubljana		52.3	3.8	10	SW 15	1	dež
Maribor		51.2	12	8	SW 8	10	
Zagreb		52.4	14	7	SW 10	10	
Beograd		75.4	21	29	S 13	10	
Sarajevo		75.8	17	38	S 4	10	
Skoplje		70.3	14	74	mirno	10	
Duhrovoik		75.1	15	64	SE 16	10	
Split		76.2	17	63	SE 17	10	

Solnce vzhaja ob 5.15 zahaja ob 18.46, luna vzhaja ob 3.57, zahaja ob 13.52. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16.6 C; najnižja 8.6 C.

Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah večinoma oblačno, semintja deževno.

Tržaška vremenska napoved za torek: Lahki vetrovi iz drugega in tretjega kvadranta. Nebo oblačno; dež. Temperatura od 11 do 14 stopinj. Morje razburkano.

Pralni dan brez vsakih neprilik —

Dolgotrajno in naporno delo na plohu se je opustilo, odkar je uvedeno novo postopanje pranja, ki s samim namakanjem perila v Rinsu izvrši skoro sam vse delo čiščenja.

To čudovito milo omehča vso nesnago, tako da zadošča temeljito izplakovanje, da se odstrani vsa raztopljena umazanost in postane perilo zopet čisto in snežnobelo.

Samo najboljša umazana mesta, kod ovratniki, zapestja, itd., se nalahko drgnejo z suhim Rinsom in takoj izginejo vsi madeži.

Rinsu izvleče iz lahkega vso nesnago iz perila.

Rinsu je ravnotako izvršeno sredstvo za kuhanje perila.

Rinsu se izdeluje v tvornicah Luxa.

Dunaj. Beograd 12.49375 — 12.53375, Berlin 169.74 — 170.24, London 34.75625 do 34.75625, Milan 37.48 — 37.58, Newy

Iz življenja in sveta

Če se zemlja trese...

Potres v Bolgariji in njegovi predniki v tem stoletju

Kakor smo že poročali v nedeljski številki, so imeli v soboto okrog 10. dopoldne katastrofalen potres v Bolgariji, ki so ga občutili, dasi nikjer ne s hudimi posledicami, po vsej vzhodni srednji in deloma južni Evropi. Prvotno so menili, da gre za ponovitev zadnjih močnih potresnih sunkov v Smirni, italijanske potresne opazovalnice so bile celo mnenja, da se je zgodila katastrofa neke v Italiji, a kmalu se je izkazalo, da leži ognjišče potresa v južni Bolgariji, in sicer v okrožju Stare Planine. Skoro istočasno pa so začutili zelo močno zemeljsko valovanje tudi v Smirni.

Strokovnjaki so mnenja, da so zadnji potresi v Mali Aziji v zvezi z bolgarskim potresom, oziroma z velikimi spremembami v zemeljski skorji, ki poлагoma nastajajo v smeri Mala Azija-Balkan. Po domnevi nekega profesorja se bodo ta gibanja na Bolgarskem ponavljala še dober čas, najmanj dve leti. Bolgari se mu za to prijazno teorijo lahko zahvalijo. Že ta potres jim je storil toliko hudega, da jim nadaljnjih resni ne treba. Poročila pravijo, da v prizadetem ozemlju že 20 let ni bilo tako hude preizkušnje. Sploh so menili, da leži izven tistih prog, na katerih se zemlja bolj ali manj redno vznemirja.

Bolgarska brzojavna agencija javlja, da je povzročil potres katastrofalno škodo na ozemlju 302 kvadratna kilometra, kjer prebiva kakšnih 120.000 ljudi. Zrušilo se je okrog 3000 poslopj, a število ubitih oseb znaša preko pol stotine. Najhuje je bilo prizadeto mesto Čirpan, epicenter potresa, kjer je bivanje sploh onemogočeno. Istotako vsa okoliška sela. V Borisovgradu je porušeni 75 odst. vseh poslopj, mrtvih je bilo tam 7; v Plovdivu sta se razsuli tudi dve džamiji in je bilo tam ubitih 15 oseb. V nesrečno ozemlje so poslali na pomoč vse sosednje vojaške garnizije, prišel je tudi ministrski predsednik Ljapčev, ki je ukrenil potrebno, da ne ostanejo ljudje brez kruha in strehe. Kot posledico potresa je smatrati zmanjšanje jakosti termalnih virov, ki jih je v tem ozemlju precej. Že med katastrofo so postali šibki in kalni, iz nekaterih je bruhalo samo blato.

Zanimivo je dejstvo, da je bil ta potres po nekem nemškem seizmologu napovedan na splošno že pred kakšnim dvema mesecema, o čemer smo tudi mi poročali, a v naši zadnji božični številki je izšel članek, ki napoveduje za letošnje leto še posebno živahno potresno delovanje. Takšne napovedi dandanes niso več samo prazno besedjenje, temveč se opirajo že na stalen znanstvena opazovanja. Znanost pravi, da je prišla zemlja v neko periodo, ko se njene vrhne plasti zopet prav živo gibljejo. V zadnjih desetletjih je to gibanje še posebno izrazito, včasih ne premine teden, da ne bi brali o katastrofalnih potresih in vulkanskih izbruhih na tem ali onem koncu sveta. Naj navedemo ob sklepu nekatere najbolj izrazite dogodke te vrste v tem stoletju:

L. 1900. je po 30 letnem premoru nenadoma zavrelo v žrelu ognjenika Vezuva.

L. 1902., med 3. in 20. majem, katastrofalen izbruh Mont Peléeja na otoku Martinique. Mesto St. Pierre porušeno, 40.000 ljudi mrtvih. Istočasni izbruh na otoku St. Vincent (ognjenik Soufrière), na Jamaiki in Dominiku. Med 30. avgustom in 4. septembrom istega leta ponovna bljuvanja Mont Peléeja in Soufrière — več tisoč mrtvih.

8. septembra 1905. potres v Kalabriji, ki je uničil 30 krajev in usmrtil 300 ljudi.

L. 1906. je Vezuv bruhal od 8. do 13. aprila, 10.800 ljudi je ostalo brez strehe, pepel je pokopal v Napoliju neko tržnico, pri čemer je poginilo 15 oseb; 18. aprila je bil potres v S. Franciscu — nad 1000 mrtvih, nad 200.000 ljudi brez strehe; 17. do 24. avgusta je zrušil potres mesto Valparaiso v Čileju.

28. decembra 1908. se je zgodil nepozabni potres, ki je uničil Messina in 75 tisoč njenih prebivalcev; v Kalabriji je

bilo istočasno 30.000 mrtvih.

11. avgusta 1912. potresna katastrofa v Marmarskem morju in v evropski Turčiji — nad 1000 mrtvecev.

13. januarja 1915. potres v Abruciu, ki je zrušil Avezzano ter Soro — 30 tisoč mrtvecev.

7. septembra 1920. potres v Toskani — več stotin mrtvih; 11. decembra potres v Albaniji, ki je uničil Tepekini in več stotin človeških življenj.

16. novembra 1922. potres v Čileju — 1300 mrtvih.

3. do 5. septembra 1923. grozovit potres na Japonskem, ki je uničil Tokio in Jokohamo. Ljudi je poginilo na sto tisoče. Največji potres vseh časov človeške zgodovine.

30. junija 1925. je porušil potres mesto St. Barbara v Kaliforniji — nad 100 mrtvecev.

8. marca 1927. potres v Srednji Japonski, ki je zahteval 3274 mrtvih in 6734 ranjenih ljudi.

Letos smo imeli že več težkih potresov, med katerimi se odlikujejo oni v videmski okolici na Laškem, neprestani potresi v smirskem okrožju in potres 14. t. m. v Bolgariji. Oglašil se je tudi strašni vulkan Krakatau, čigar izbruh pred pol stoletjem vzbuja še danes grozo v vseh, ki so ga doživeli ali ki so o njem brali.

Sofija, 16. aprila. s. Prebivalci mest in vasi, kjer je divjal potres, se zaenkrat ne morejo vrniti v svoja bivališča, temveč prebivajo pod šotori. Povsod so bili ustanovljeni pomožni odbori. V mestu Kirbanu so potegnili izpod ruševin podružnice ljudske banke nadknjigovodjo Dineva, ki je bil 36 ur živ pokopan med dvema zidovema.

Ob 100letnici Goye smrti

Lastni portret velikega španskega slikarja in karikaturlista.

Senator Fess

iz Ohia bo predsedoval zboru republikanske stranke meseca junija v Kansas Cityju, kjer bodo definitivno določili kandidata te stranke za mesto državnega predsednika.

Alfred Smith

guverner Newyorka, ki ima največ šans, da postane kandidat demokratske stranke pri predsedniških volitvah.

„Največji polet vseh časov“ Tokio-Pariz v šestih dneh!

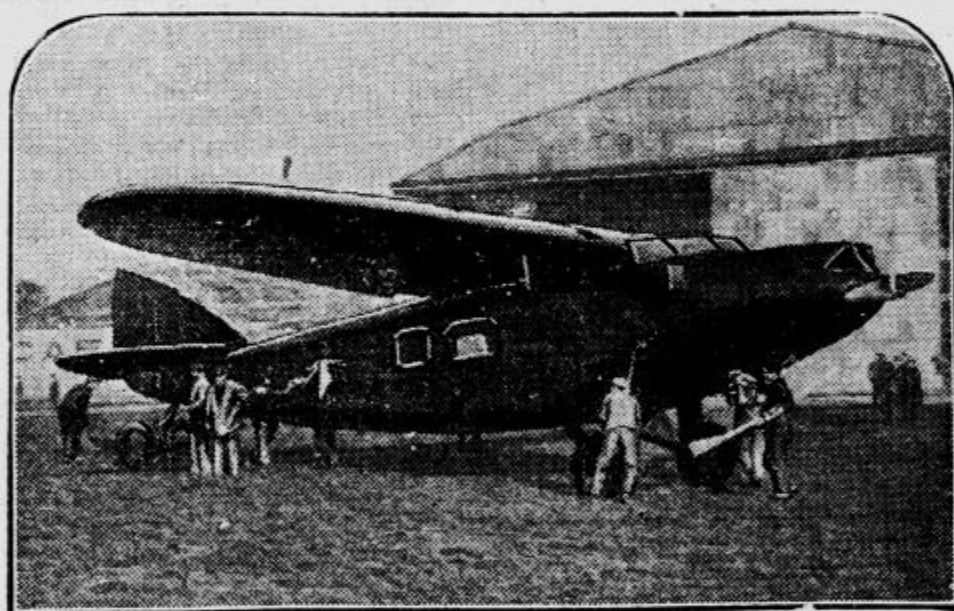
Kakor smo že javili, sta v soboto zvečer priletela na povratku iz Tokia v Pariz francoska letalca Costes in Le Brix. Velikansko razdaljo sta premerila v 6 dneh in osmih etapah. O tem poletu je priobčil „Newyork Times“ še, ko sta pilota imela pred seboj dve etapi, daljši članek, v katerem velj med drugim:

„Pilot Costes in navigator Le Brix sta s svojim poletom, ki sta ga izvršila na tako dolgi progi v tako kratkem času, dosegla nečuten uspeh. Ta polet moremo že danes, čeprav še ni dovršen, šteti za največji polet vseh časov, vstevši celo prelete Atlantika brez pristanka, ki sicer lajkoma bolj imponirajo. To kar sta letalca sprovedla v štirih dneh, je upravičeno grandiozno. Velja na tudi povdariti, da njun polet ni v nikakoli zvezi s kako denarno subvencijo niti ne s kako nagrado.“

In stvar v resnici ni pretirana. V nedeljo zvečer sta se letalca dvignila in sta v eni etapi premerila progo Tokio-Hanoi (Indokina) 4000 km, v torek sta priletela v Kalkuto (2200 km), v sredo v Karachi (2300 km), v četrtek v Basoro (2200 km), v petek v Alep (2200 kilometrov), v petek zvečer v Atene (1300 km), v soboto jutraj v Marseille.

Dež v apr' u

je stalen. Ne hodite brez dežnega plašča na prosto. Nabavite si ga pri trdkri Drago Schwab, Ljubljana.

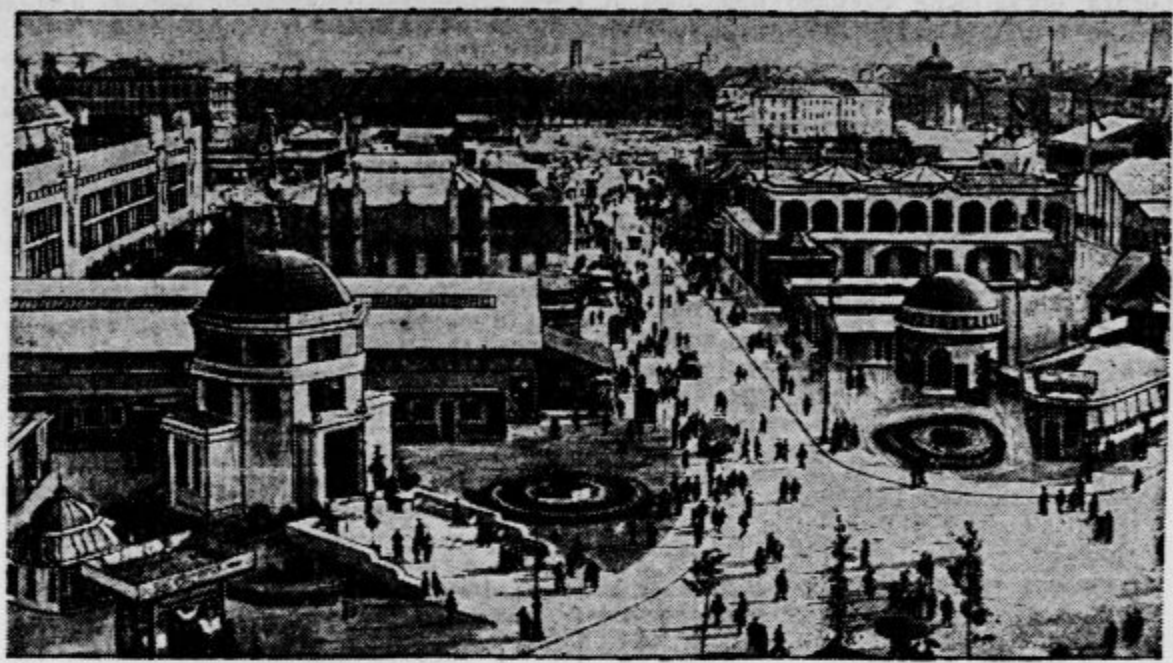
Avijon «France»

s katerim namerava francoski letalski kapitan Coudouret čez Atlantski ocean. Zene ga motor 600 HP in je zgrajen po istem sistemu kakor letalo, ki sta ga vodila Costes in Le Brix iz Dakarja v Natal.

in od tam zvečer v Pariz (2000 km). Skupno torej 16.200 km v šestih dneh! Letalca sta letela tako rekoč neprenehoma, med pristankom in startom si nista ponekod privoščila niti 4 ure odmor! Letalca sta ponoči in podnevi in ves čas je motor, ki je imel za seboj 60.000 km leta (Pariz-Buenos Aires-

Chicago-Newyork-San Francisco in potem Tokio-Pariz), funkcionalni brezhibno. Povprečno sta zadnji teden preletela po 2700 km na dan.

Kakor čitamo v pariških listih, name-ravajo Francozi svojima zračnima herojema na čast izdati posebne poštne znamke s slikama Costesa in Le Brix.

Prizorišče milanskega atentata na italijanskega kralja

Pogled na milanski velesejem, kjer je bil dne 12. t. m. izvršen atentat na italijanskega kralja, pri čemer je bilo 20 ljudi mrtvih, okrog 50 pa težko ranjenih.

Skozi viharje na samotni otok

Odisejda letala «Bremen» čez Atlantik proti Ameriki

Že od petka 12. ure naprej počiva Junkersovo letalo «Bremen» na otoku Greenly Island, kamor se je aeroplan spustil po 37 urni vožnji. Greenly Island je pust in samotni otok, na katerem žive samo ribiči. Steje le 14 prebivalcev. Najuglednejši in najumovitejši med vsemi je čuvár svetilnika, ki je sprejel nemške letalce pod svojo streho.

Otok je pokrit s snegom in ledom ter ima en izhod proti Novi Fundlandiji, kamor je mogoče dospeti v čolnu. Za pičlo otoško prebivalstvo pa je na razpolago druga pot — proti zapadu, katero pa je mogoče prevoziti samo s sanmi, v katere so vpreženi psi. K sreči so letalci našli na otoku dovolj živih in tudi primerna prenočišča, v katerih so se odpočili.

Pri spuščanju na kopno se je «Bremen» precej poškodovala. Odlomil se ji je propeler, pa tudi drugače se je letalo zblilo. Vendar so bili letalci veseli, da se jim je posrečilo doseči Ameriko živim in zdravim. Prvo vprašanje, ko so stopili iz letala, je bilo, če imajo v tej puščavi kaj jesti. Ko so se pokrepčali s hrano, so si zaželeli samo počitka.

Prvo poročilo.

Ko je «Bremen» sedla na ameriška tla, je bila prva skrb njene posadke sporočiti svetu radostno vest, da je dosežen ameriški kontinent. Toda na Greenly Islandu ni niti radiopostaje, niti telegrafa. Maloštevilni ribiči so torej morali zapreči pse v sani, ki so jih odpeljali 12 milj daleč v malo vasico. Tam so oddali brzojavko, ki je označila ljudem, da se je Koehlu posrečilo premagati Ocean iz evropske smeri proti Ameriki.

Tri ženske.

Nad vse interesantna so poročila, ki opisujejo kako so sprejeli svojci letal-

cev vest o njihovem srečnem pristanku na kanadskem ozemlju. Matj barona Hühnefelda sploh ni vedela, da se je njen sin odpeljal iz Baldonella proti Ameriki. Hühnefeld je prosil svoje prijatelje in znance, naj materi ne izdajo njegove namere. Šele ko se je doznalo, da se je polet uspešno končal, je bila stara dama obveščena o sinovem početju. Izjavila je, da se čuti najsrečnejšo mater pod solncem.

Precej drugače je učinkovala vest o startu na gospo Koehlovo, ki je padla v omedlevalo, čim so ji sporočili, da je njen mož odletel čez Ocean. Ves dan je bila dama v deliriju, čakala je sporočil in je prepovedala vstop vsakomur, ki bi prinesel slabe vesti o podjetju njene-ga moža. Ko so ji povedali, da se je polet posrečil, pa se je od veselja raz-jokala in je začela objemati navzoče gratulante.

Zena irskega letalca Fitzmauriceja je bila po startu nemškega letala precej nervozna, vendar je prenašala nesigurnost s stoječim mirom. Ko so ji povedali, da je njen mož, kakor tudi ostala dva letalca, rešen, je zasijala od pona-sa in sreče.

Osebnost letalcev.

Kapetan Herman Koehl, vodilni pilot «Bremena», je 40 leten mož, rodom iz Novega Ulma. Služil je v vojski pri pionirjih in je bil ranjen v nogo. Šele potem se je izučil za letalca. Med vojno sta ga francoska letalca sestrelila. Vodil je nekaj časa posebno letalsko bombno eskadro. Francozi so ga ujeli in so ga zaprli v taborišče Montoire sur le Loire, od koder pa je l. 1919. pobegnil, preplaval Rhono ter se je skozi Švico vrnil v Nemčijo. Vojaškemu poklicu je dal slovo šele l. 1925., ko je bil angažiran pri Junkersovih tvornicah kot letalec. Vodil je zrakoplove na progi Berlin-Warnemünde-Stockholm. Pozneje je nekaj časa služil pri nemški Lufthansi, nakar ga je reanžiralo zopet Junkersovo podjetje. Vidimo, da z dobrim uspehom.

Najmlajši med tremi letalci je Irec Fitzmauritz, ki je samo 29 let star. Njegovi roditelji so bili zelo siromašni, zato je fant stopil že s 16. letom v britansko armado, kjer se je do l. 1918. boril na francoski fronti, potem pa se je javil k letalcem. Bil je dvakrat ranjen. Specializiral se je posebno za nočne polete ter je aktiven letalski častnik že od leta 1919. Gotovo, da bo za svojo junaško hrabrost sedaj povznan v činu.

Baron Hühnefeld je, kakor kaže že njegov naslov, plemenitega porekla in poročila pravijo, da je poleg tega še — prepričan monarhist...

Koehlova soproga se odpelje prihod-nje dni v Ameriko, da objame svojega moža kot zmagovalca Oceana.

Pantelemon Rodanov:

Žensko srce

Vsa hiša je bila razburjena zaradi ne-pričakovane katastrofe. Eden dijakov, Nikolaj Malahov, je bil izvršil samomor. Našli so ga v njegovi sobici s prestreljeno glavo. Preiskava je dognala, da je bil samomorilec razdvojen človek, ki je bil zlasti neprijeten pri preprih. Mnogo je pil, zapravljal noči, bil oduren do tovarišev. Včasih pa ga je prijelo divje veselje do dela; takrat je sedel od zore do mraka pri knjigah, ni zahajal nikamor in se je ogibal vsake družbe.

Kar se tiče žensk, ni imel z nobeno razmerja. Samo za kolegino istega tečaja, Sonjo Golubovo, je kazal nekaj več zanimanja. Toda iz neke samozavesti ji ni tega vobče nikdar razodel in je bil nasproti njej prav tako osoren kakor nasproti vsem drugim.

Nekoč mu je Sonja v šali obljubila sestanek, nato pa je prišla na dogovorjeni kraj v družbi treh dijakov in je začudeno vprašala Malahova, kaj prav za prav tu čaka in zmrzuje. Bila je mlada deklica, nekoliko lahkomiselna

nravi, deloma celo okrutna, nesposobna za močno čuvstvo, za pravo prijateljstvo in ljubezen.

Komisar je poslal ponjo. Ona še ni ničesar vedela o tem, kaj se je zgodilo; prišla je, z rokami v žepih svoje plitene jopice, v sobico, kjer je ležal mrlič in se je nemirno in prestrašeno ozirala na čakajočega kriminalnega komisarja in kolege, ki so jo molče gledali.

Zdajci se je zdrznila. Njen pogled je pal na Malahovo truplo s prestreljenimi senci. Zavpila je, se opotekla in padla pred mrličem na kolena. Kakor okamenela je gledala njegov obraz, kakor da ne more odtrgati oči od male krvave luknjice v senu.

Ko so jo jeli izpraševati, dolgo ni mogla razumeti, kaj hočejo od nje. Pogledovala je prisotne tako žalostno, tako obupano, da je vsak, ki ga je zadel njen pogled nehotе pogledal stran.

Ko se je naposled nekoliko zbrala, je pa odkrito izjavila, da se smatra za krivo Nikolajevo smrti, ker je bila zelo lahkomiselna in včasih celo brezsrčna proti njemu.

Po Nikolajevi smrti se je Sonja čisto izpremenila. Postala je tiha in plaha. Tudi ni več zahajala v nobeno družbo,

ampak živela sama zase. Zdelo se je, kot da osredotočuje svoje misli s trdovratnostjo obupa, da, skoro z naslodo, na to, da je kriva smrti človeka, ki si je iz ljubezni do nje vzel življenje. Zave-st krivde je postala edina vsebina njenega življenja.

Tovariši, ki so jo preje obsojali, so jo zdaj pomilovali.

Zahajala je čisto na pokopališče, in ljudje, ki so hodili so se začudeno ozirali na žalostno mlado dekle, ki je sedelo cele ure pred svežim grobom. In vsakega je ganil pogled na to utelešeno žensko ljubezen.

«Kako da ti je šlo to tako do življa?» jo je nekoč vprašala prijateljica.

«Sama ne vem...» je odgovorila Sonja, s suhihmi pekočimi očmi gledaje v zid pred seboj.

«Saj je bil vendar slab, neprijeten in prazen človek...» je rekla prijateljica.

«Saj ga nisi mogla trpeti...»

«Da... Toda šele zdaj po njegovi smrti sem začutila, česar preje nisem čutila. In da je bil slab človek, ni nič v primeri s tem, da... O, če bi še živel!»

Toda mesec dni po Malahovi smrti se je nekaj zgodilo, česar ni nihče pri-

čakoval, najmanj pa Sonja.

Eden dijakov je prejel pismo od bližnjega prijatelja umrlega, kateremu je bilo priloženo pismo, ki ga je bil Nikolaj Malahov tik pred smrtjo napisal temu prijatelju. V tem pismu je izpovedal, da ga žene v smrt samo razdvojenost nad življenjem, zavest, da je človek brez moči in volje in vobče nesposoben za življenjski boj.

To pismo je bilo za vse popolno iznenađenje.

«Po tem takem Sonja ni prav nič kriva. Saj ni tu niti besedice o njej!» je vzkliknil eden dijakov. «Pojdite ponjo!»

Ko je prišla, so ji vsi v zboru zaklicali naproti: «Sonja, brž pojdi semkaj. Tu pogledj, tu je tvoja popolna odveza! Čitamo Nikolajevu poslovilno pismo.»

Sonjine oči so se široko razprle, njena lica temno pordečila. Kje... kje... Kaj? Roke so se ji tresle, njene oči so s krčevitim pohlenom iskale pisma.

«Tu čitaj... Pismo je sicer popolno- ma nezmislno, za to ne gre. Stvar je ta, da se nikakor ni ustrelil zaradi tebe, ampak iz povsem drugega vzroka.»

Sonjin obraz je zdajci postal mrtvaško bled. «Kako ne... zaradi mene?» «Nikakor ne. O tebi tu ni besedice.»

Sonja jim je iztrgala pismo iz rok in jela krčevito-napeto — ne brati, nego iskati nečesa med vrsticami.

Nato je pismo dal nazaj in odšla iz sobe, ne rekši besedice.

«Kaj ji je?» so se vsi začudeno vpraševali. A nihče ni mogel dati pojasnila.

Sonja je šla na vrh v svojo sobo in vzela nekaj izpod blazine na postelji. Bil je to šop pisem, ki jih je hranila kot spomin na Nikolaja. A isti trenutek je stopila v sobo prijateljica, ki je bila v skrbih prišla za njo. Sonja je hitro skrla pisma v nedrije.

«Kako me veseli zate,» je dejala prijateljica, «kako me veseli, da si nedolžna, Sonja!»

Sonja jo je poslušala s kamenitim obrazom, z očmi, ki so brez misli strmele v praznino...

Prijateljica je še nekaj časa brbljala, potem pa je pomirjena odšla.

Zdaj je Sonja vzela pisma in raztrgala druga za drugim z okrutno potezo okoli usten ter pometala papirčke skoz okno kakor vrže človek nekaj nroč na kar se ne mara več spominjati. Nato na se je vrgla na posteljo, zagrebala obraz v blazine in zahtela, nevzdržno, z drhtečimi rameni...

Kongres mednarodne zveze učiteljskih udruženj

Vsestranska razglabljanja o novem osnovnem šolstvu. - Ogromna udeležba na kongresu. — Znamenita predavanja

Berlin, 13. aprila

V dneh 12. do 17. aprila t. l. so se zbrali v Berlinu učitelji skoro vseh evropskih držav, zastopani pa so tudi učitelji iz Amerike. Prvič po svetovni vojni se je sešla »Internacionalna zveza učiteljskih udruženj«, ki se je faktično osnovala iz predvojnih početkov šole v poslednji dobi, da se na kongresu posvetuje o kulturnem napredovanju vseh narodnosti ter si določi skupne smernice za tako svoje kulturno delovanje. Temu posvetovanju in razpravam je odrejen ves kraj omenjeni čas, organizacijski delu zveze pa 14. in 15. april.

Dnevni red je tako obilen, da zahteva od udeležencev duševnega in telesnega napora, zlasti ako upoštevamo, da se vrše predavanja čisto na tako oddaljenih mestih, da se oddaljenost občuti vzlic vzorno urejenim berlinskim prometnim sredstvom. Ipak izjuba udeležencev, ki si iz bogatega sporeda izbere posebno značilne točke, da udeležuje pri njih, mnogo časa, kajti tudi s podzemsko železnico, avtobusi in avtomobili in s cestno železnico čisto ne doseže pravočasno na mesto, kamor se je bil namenil.

Kongres se je pričel dne 11. t. m. z otvoritvijo šolske razstave v 31/32. osnovni šoli v Charlottenburgu, o kateri podam na koncu svojega poročila poseben opis. Jugoslovenska učiteljska organizacija o tej otvoritvi, žal, ni bila obveščena in zato ni bilo na njej med 6000 udeleženci nobenega našega zastopnika.

Naravnost impozantna je bila udeležba pri otvoritvenih predavanjih dne 14. t. m. Velikanska dvorana velikega Schauspielhausa je bila natlačeno polna, a preostalo je še toliko udeležencev, da so napolnili še veliko dvorano pri »Krollu«, na Republikplatzu, kjer so se istočasno vršila vzporedna predavanja. Jugoslovenske pedagogije sta zastopala na tem otvoritvenem predavanju: dr. Sigismund Čajkovic, prof. viš. pedagog. šole v Zagrebu, in Pavle Flere, min. šol. odseka iz Beograda, navzoča pa sta bila tudi slovenska učitelja gg. F. Vranc in J. Kavčič; delegacija UJU z ostalimi udeleženci ta dan ni prispela v Berlin.

Veliko zanimanje je vladalo med navzočimi za predavanje g. prof. dr. Beckerja, pruskega ministra za znanost, umetnost in narodno izobrazbo. Govoril je o internacionalnem duhu in internacionalni vzgoji. V svojem temperatnem govoru je zastopal idejo, da je razvoj internacionalnega duha za ozdravitev vseobsega človeštva nujna potreba, mogoč pa le s pomočjo internacionalne vzgoje. Internacionalno vzgojo osniva na nacionalno, kakor se more tudi ta pravilno gojiti le s človečanskim duhom mednarodnosti. Vzgojo individualno s človeštvom vzgojo naroda in človečanstva za poedini narod in vsakega poedina je označil govoril za smoter vsega vzgojevalnega delovanja. Moderni pedagogski duh, ki je preveval predavateljev govor, so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem, saj je to duh, ki preveča objektivno današnje nemško šolstvo; ravno dr. Becker pa je tisti, ki ves čas po prevratu kot pruski prosvetni minister smoteno deluje za osvoboditev šolstva, za njegov modern napredek in razvoj.

Za prosvetnim ministrom je nastopil stari nemški prvoborilec delovne šole g. J. Kerscheneister iz Monakovega. Govoril je o temi: »Osnovnošolski učitelj kot vzgojitelj«.

Siar, sivolos in od let upogujen je Kerscheneister. A njegova beseda je mladniško prepričevalna, živa in občutljiva, kako vre na dan iz bistva, iz globokega uverenja v pravilnost ideje in v njeno končno zmago. Često Kerscheneister tudi ne štedi z žgočo satiro, ves čas pa se med njegovim govorom ne more iznebiti občutka, da stoli pred zbranim poslušalstvom prerok, ki živo veruje in s to svojo vero seje in seje zadovoljen, ko vidi, da vse pogostejše kliče poselana zrna. Novo šolo hoče Kerscheneister; šolo, ki naj iz mesta materialne duševne pridobitnosti postane kralj socialne zavesti, po kateri bo vzgojen socialni človek, ki bo nad egocentričnim človeštvom. Obsoja današnje reforme, ki stremijo po taki ali taki pridobitnosti; vse šole, osnovane na njih, so mu prenostranske, kajti njemu se hoče v šoli živeti občestva med učitelstvom in dečji, da vsi skupno pridobivajo in skupno spoznavajo vrednote skupnega dela. V tem mu je etos, zato se ne more sraziti z osnovnimi šolami, ki hočejo vzgajati rokodelca, poljedelca, kar hoče imeti, je več ko materialna izobrazba, hoče vzgojo občestvenega mišljenja. Jedro njegovih izjav pa je bilo to, kakšen bodi učitelj, t. j. vzgojitelj, ki se bo mogel in smel lotiti visoke naloge te vzgoje. Za vzgojitelja zahteva Kerscheneister, da je prežet religioznega duha, da je poln nardarjenosti za socialno mišljenje in človečansko ljubezen, da živi v njem prepričanje sile občestvenega mišljenja in je postala v njem živa vera v duševne vrednote.

Takrat, je zaključil Kerscheneister, dobi šola drugo lice kakor ga ima danes, ko mu zunanja reforma ni vdahnila duha reforme, takrat pa bo narod tudi spoznal, da ga ni svetlejšega poklica, kakor je poklic vzgojitelja-učitelja, a v vrste teh bodo prišli le oni, ki bodo čutili v sebi sile, kakor jih terja Kerscheneister od učitelja.

Tema dvema programatičnima predavanjima so že prvi dan sledila predavanja, ki se tičejo bolj šolske organizacije ter zunanje in notranje ureditve šolstva, odnosno so bila usmerjena na to, da udeleženci vsestransko spoznajo organizacijo nemškega osnovnega šolstva in spremljajo reformo v tej organizaciji. V tem smislu so tudi podeljena nadaljnja predavanja, ki nekatera spremljajo praktični ogledi po berlinskih šolah. Tako n. pr. je bil 13. t. m. na dnevnem redu razgovor specialno o berlinskih osnovnih šolah, o otroškem varstvu in o umetnostni vzgoji v njih. 16. t. m. bomo čuli poročila o nemških poizkusnih šolah, kjer zlasti tuji udeleženci z napetostjo pričakujejo poročila O. Gloeckla, organizatorja uspele reforme dunajske in avstrijske osnovne in nadaljevalne šole 17. april bo prinesel predavanja zaključne vsebine o učiteljski izobrazbi, o medsebojnem delovanju rodbine in šole in drugo.

Že prvi dan je pokazal temeljito pripravljenost kongresa in veliko zanimanje, ki vlada zanj. Berlinsko in ostalo napredno časopisje Nemčije ima na kongresu svoje poročevalce, nekateri listi so posvetili njegovi otvoritvi daljše članke (n. pr. »Berliner Tagblatt«, »Vossische Zeitung« i. dr.). »Kölnische Zeitung« pa je prinesla 12. t. m. glede na ta kongres posebno prilogo.

P. F.

Sokol

Telovadna akademija Ljubljanskega Sokola v Mariboru in v Celju

Kakor je že naši javnosti znano, se olimpijadi v Amsterdamu udeležijo tudi naše Sokolstvo. Ker pa so s tako prireditvijo združeni ogromni stroški in ker tudi mednarodni faktorji naše državne uprave ne kažejo tistega razumevanja za telesno vzgojo naroda, kakor je to v drugih državah, je sklenilo matično društvo JSS Ljubljanskega Sokola, da priredi za amsterdamski sklad dve vzorni akademiji, in sicer v soboto 14. t. m. v Mariboru ter v nedeljo 15. t. m. v Celju, da omogoči z denarnimi dohodki svojim tekmovalcem in tekmovalkam udeležbo na olimpijadi. Program, ki je obsegal poleg orodne telovadbe predvsem proste vaje, namenjene za kombiniranje v Amsterdamu, so izvedli prvotni telovadci (13) in telovadke (8) Ljublj. Sokola. Iz težkih telovadnih točk je razvidno, s kakšno požrtvovalnostjo in sokolsko samozvestjo so se ti bratje in sestre pripravljali za telovadno akademijo, ki so jo tekmo 24 ur priredili v Mariboru in Celju. Zato za vaš trud, dragi bratje in sestre, iskrena sokolska zahvala! Ljublj. Sokol, iz čigar vrst so izšli prvi naši mednarodni borci, je tudi sedaj z vzgledom pokazal, kako se mora Sokol pripravljati za mednarodno tekmo, da si z lastnimi žulji in s trdim sokolskim delom v telovadnici pridobi potrebna finančna sredstva za udeležbo v Amsterdamu. Apeliramo na vsa naša sokolska društva širom domovine, naj sledijo vzgledu Ljublj. Sokola, da z raznimi prireditvami telovadnega ali prosvetnega značaja tudi gmotno podprejo olimpijce, da bodo častno zastopali barve naše države v Amsterdamu.

Telovadci in telovadke matičnega društva, katerim se je pridružilo še lepo število ostalih Sokolov, so se odpravili v soboto opoldne v Maribor, kjer so bili ob prihodu bratsko sprejeti in pozdravljeni od strani mariborskega Sokola in številnega občinstva, ki se je zbralo na peronu. V imenu mar. Sokola je pozdravil dole goste starosta br. dr. Boštjančič, nakar se je za bratski sprejem zahvalil br. Čobal. Telovadci in telovadke so odšli nato na svoja stanovanja, kjer so bili povsod gostoljubno sprejeti.

Kmalu po 7. uri se je pričela polniti velika Unionska dvorana, ki je bila končno nabito polna mariborskega občinstva. Kakšno zanimanje je vladalo za akademijo, dokazuje najlepše udeležba iz bližnje in daljnje okolice. Prišli so Sokoli iz St. Lenarta, Ruš, Studencev, Konjic, Slov. Bistrice itd. Med posetniki akademije smo opazili predsednika okrož. sodišča dr. Žiharja, nar. poslanca dr. Pivka, biv. ministra dr. Kučkovca, prosvet. šefa dr. Poljanca, primarija dr. Cerniča, starešino Triglavovov dr. Toplaka, tajnika JSS dr. Fuxa in župno starešinstvo s starostjo br. Julče Novakovi.

Akademija, ki jo je otvorila s sokolsko koračnico mar. sokolska godba in je obsegala 10 izbranih točk, se je pričela točno ob 20. Prvi so prikoračili strumnih koračnikov člani (7), ki so izvedli iz drugo deloma olimpijske, deloma svoje vrhunske vaje. Občinstvo je uživalo nad krajino vzhajajočim in ni štedilo s priznanjem. Vse članice (6) s snežnimi kepami so občinstvu tako ugajale, da so jih morale ponoviti, nakar so 4 krepki člani v belih mornariških oblekah izvedli vaje z vesli, ki so izvanredno uspele. Posebnost za občinstvo so bile vaje na bradli članice (8), kjer smo videli več prav posebnih in lepo izvedenih vaj. Vaje so občinstvu izredno ugajale in so bile vse telovadke nagajane z viharim aplavzom. »Faust«, telovadni plesi (9) in članice (6) v posebnih telovadnih oblekah, je publiko zadivil ter ni štedila z odobravanjem. Kakor na drugo so člani tudi na bradli izvedli vrhunske vaje, dalje na konju na šir z ročaji in v preskokih čez korva. Krasen užitek pa je nudila občinstvu »Barcarola«, ki je bila brezhibno izvedena, nakar je zaključil telovadno akademijo br. dr. Murnika »Turski ples«, ki je bil vzorno izveden. Po akademiji se je vršil v unionski restavraciji animiran sokolski večer, kjer je pozdravil in se zahvalil Ljublj. Sokolu v

jednatem govoru župni starosta br. Julče Novak, z željo, da bi Lj. Sokol, kakor že pred vojno častno izšel iz mednarodne borbe.

Nato je kratko govoril še starosta mar. Sokola br. dr. Boštjančič, nakar se je v imenu Ljublj. Sokola zahvalil mar. Sokolu in župi br. dr. Fux. Med petjem in prijetno zabavo je v najlepši harmoniji potekel sokolski večer. Telovadci in telovadke so odšli nato k počitku, kajti drugi dan jih je čakal novi triumf sokolskega dela — akademija v Celju.

Kakor v Mariboru je tudi celjski Sokol bratsko sprejel Ljublj. Sokola, ki se je pripeljal v Celje v nedeljo opoldne. Na kolodvoru je v imenu celjskega Sokola pozdravil Ljubljance br. dr. Mejak, želeč jim v Celju prijetno bivanje in mnogo uspeha pri popoldanski akademiji. Za pozdrav se je zahvalil br. Čobal. Po obedu so si člani in članice ogledali mesto in njega zanimivosti, predvsem muzej in pa mestni park, nakar so se zbrali h kratki skušnji v mestnem gledališču, Akademiji, ki se je pričela ob 16. je bila izvrstno obiskana. Program je bil isti kakor v Mariboru in so bile vse točke precizno in brezhibno izvedene, kar je dokazalo priznanje navdušenega občinstva. Po akademiji se je vršil prijateljski sestanek od odhoda večernega vlaka. Celjani so sprejeli Ljubljance na kolodvor, kjer je po pričetnem slovesu odšel vlak proti Ljubljani med petjem: »Sokolov zastava vodi k novi zmagi«...

Občni zbor Društva upokojenih javnih nameščencev Slovenije

V nedeljo dop. se je vršil v salonu restavracije pri Mraku ob obilni udeležbi članstva občni zbor društva upokojenih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani. Predsedoval mu je upokojeni računski ravatelj g. Anton Svetek, ki je v svojem pozdravnem nagovoru podal kratek pregled društvenega delovanja od ustanovitve te organizacije l. 1920.

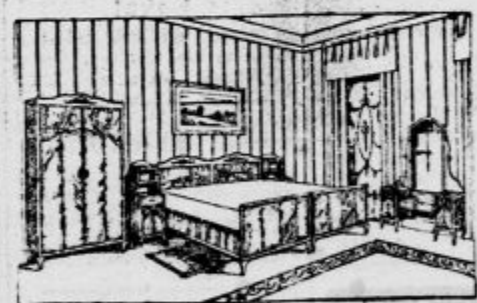
Društvo se je ravnalo strogo po pravilih, ki je pazljivo nasledovalo obupni gmotni položaj državnih starupokojencev. V veliki meri je pripisati njegovim zaslugam, da so bile l. 1924 draginske doklade regulirane in da je končno prišlo do uredbe, po kateri se prevedejo kronske pokojnine na dinarske. S tem je dosežena prva etapa, kateri ima slediti druga, namreč izenačenje starupokojencev z novoupokojenci na prejemke po novem uradniškem zakonu.

Zanimiv je pojav velike umrljivosti med društvenimi člani. Od 100 članov jih umre letno povprečno 7 in v društvena kronika beleži v zadnjih osmih letih 58 smrtnih slučajev. To je naravno, kajti člani društva so večinoma priletni možje.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je bilo delovanje društvenega odbora v preteklem letu usmerjeno zlasti na kardinalne točke, med katere spada v prvi vrsti prevredba kronskih pokojnin na dinarske, izpostavljanje olajšav pri voznih po železnici in prireditvi državne upokojence ter predlogi glede spremembe in izpopolnitve določb v členu 289 in 240. uradniškega zakona v smeri izenačenja starupokojencev z novoupokojenci. Sledilo je blagajniško poročilo in absolutni, na kar je podal g. M. Lilleg izbrpno situacijsko poročilo o stanju organiziranega pokreta državnih upokojencev. S toplim pozdravom, ki je veljal zlasti številni skupini stanovsko zavednih kamniških društvenikov, je predsednik zaključil občni zbor.

Dopisi

GUŠTANJ. V četrtek, dne 12. t. m., je imela organizacija SDS v Guštanju svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležil tudi narodni pos. dr. Pivko. Sestanek je bil izredno dobro obiskan ter je poročal o poslovanju v minulem letu predsednik krajevne organizacije učitelj g. Gačnik, ki je bil nato zopet soglasno izvoljen za predsednika s starim odborom deloma izpopolnjenim z novimi močmi. Predsedniško poročilo je pokazalo, da je naša organizacija v Guštanju kljub težavnim razmeram, v katerih mora delovati zelo agilna in beleži tudi lepe uspehe. V nad enournem govoru je poročal narodni poslanec dr. Pivko o težavnih razmerah naše notranje in

Zahvala.

Vsem blagim srcem, ki so sočustvovali z nami ob prebitki izgubi, ki smo jo utrpeli s tem, da se je za večno poslovil od nas naš ljubljani

Franjo

izrekamo svojo najglobljo zahvalo. Najlepša zahvala g. Vasiliju Markoviču in njegovi zaročenki gđ. Angelini, ki sta mu v Zagrebu, kjer je Franjo ležal na medicinski kliniki, ves čas lajšala trpljenje. Posebej se nadalje zahvaljujemo vsem onim številnim prijateljem, znanem in bližnjim sokolovskega Franja, ki so nas tešili s prelepiimi izrazi iskrenega sočustvovanja. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokolnoga Franja spremlili na zadnji poti, posebno gasilnim društvom Gorica, Smartno ob Dreti, Nazareje in Rečica ob Savinji. Prisrčna hvala tudi g. nadzorniku Pullu za ganljivo poslovlje ob odprtem grobu.

Vsem, vsem izražam zahvalo v imenu družine.

Kokarje, 15. aprila 1928.

Joško Praznik, brat.

zunanje politike, zlasti v zvezi z najetjem novega inozemskega posojila. Sestanka se je udeležilo tudi nekaj pristašev nasprotnih strank, ki so vsi z velikim zanimanjem sledili stvarnim izvajanjem. — Istega dne se je vršila v Prevaljah zanimiva pravda med voditelja žuštanskih klerikalcev Franjom in Ferdinom Lečnikom in guštanski socijalističnim županom Luko Juhom, ki je tožil Ferda in Franja Lečnika zaradi žaljenja časti, ker sta se z neko vlogo na velikega župana pritožila Lečnikove ovadbe sodišču. Županu Juhu pa se je kljub temu posrečilo dokazati vsebino ovadbe, nakar sta nastopila Lečnika dokaz resnice. V četrtek je bilo nad 20 prič iz Guštanja zaslišanih pri okrajnem sodišču v Prevaljah, da izpove o razburljivih dogodkih 5. novembra 1918, ko je razlajena množica oplenila 3 nemške trgovine. Po dolgem razpravljanju je sodnik razglasil sodbo, da se Ferda in Franja Lečnika dokaz resnice na pram županu Juhu ni posrečil. Lečnika sta bila obsojena vsak na 500 Din globe ali v primeru neizterljivosti denarne kazni na 2 dni zaporu in v povračilo stroškov. Župana Juha je zastopal odvetnik dr. Reisman iz Maribora.

Jugoslovenski akademiki med lužiskimi Srbi

Naša študentska kolonija v Pragi je že od nekdaj znana po svoji aktivnosti v delu za zblizanje slovenskih narodov. Tako je pred kratkim, 21. marca, dala inicijativo za bolgarsko-jugoslovenski prijateljski večer, ki se je razvil v prisrčno manifestacijo bolgarsko-jugoslovenske vzajemnosti. Morda že dolgo ni bilo plesano kolo, ki bi v tako iskrenem prijateljstvu združilo Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare, kot tisti večer.

Druga etapa v delu naših praških študentov za praktično spoznavanje slovenskih narodov je bila poučna ekskurzija, ki jo je priredilo Akademsko društvo »Jugoslavija«. Namen jel je bil spoznati zemljo, ljudstvo in njegove običaje v Gornji in Spodnji Lužici. Tu prebiva najmanjši slovenski narod, ki šteje komaj 200.000 duš. Narod lužičkih Srbov poseduje velik teritorij rodovitne zemlje, ljudstvo je po večini bogato in torej ni potrebno gospodarske zaslonbe; treba mu je le moralne opore, da bo mogel podoletiti silnemu germanskemu morju, ki ga oblija od vseh strani.

Ekskurzije se je udeležilo 15 oseb; relativno večino so imeli slovenski udeleženci. Po Lužici je vodil naše študente lužičko-srbski domačin Jurij Cyž in jim razkazal vse znamenitosti te umirajoče slovenske zemlje. Obiskali so razne narodove voditelje, si ogledali več lužičko-srbskih muzejev, stara slovenska gradišča, mestne zanimivosti v Budyšinu, ki je danes kulturno središče vseh lužičkih Srbov, ogledali si impozanten Narodni dom v Budyšinu, ki je nekako žarišče in matica vsega narodnega delovanja.

Morda prvič v zgodovini je tako številna skupina Jugoslovenov prisostvovala velikonočnim običajem lužičkih Srbov. Naše ljudi je stalno spremljala več ali manj številna skupina mladih lužičkih Srbov in Srbinj. Je res človeku toplo pri srcu, ko spozna tako globoko v Nemčiji toliko zavednih in navdušenih Slovanov.

V. Vostrovi so položili naši akademiki na grob največjega lužičko-srbskega pesnika Jur. Barta-Cišinskega lep venec z napisom »Jugoslovenski

Turistovska salama

lastnega izdelka edino v delikatesi
K. JARC, „Pri turistu“
DUNAJSKA CESTA 7

I. Repše

LJUBLJANA, Dvorni trg 1

Zaloga najmodernejših oprav za spalnice, jedilnice in kuhinje. Izdelava najfinjša — vse iz vezanega, zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.

Spretnega ZASTOPNIKA

za Slovenijo išče prvovrstna tovarna za jermenje.

Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kommissionslager«.

+

Mostni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani brat, stric in svak, gospod

Joško Hrovat

šofer tvrdke A. Šarabon,

v nedeljo, dne 15. t. m. po enoletnem mučnem trpljenju, v 36. letu starosti, previden s tolažili sv vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 17. aprila 1928 ob pol 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 15. aprila 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Bitka titanov

Henry Ford proti družbi General Motors.

Veščega

potniškega organizatorja

za prodajo srečk na odplačilo iščemo. — Natančne ponudbe pod »Kapitalkräftiges Bankhaus 262 — 202« na Interklam d. d., Zagreb, Marovska 28.

B. S. A.

MOTOCIKLI

 najnovejših
modelov 1928,

 svetovno znane tvrdke
Schmel Arms Ltd. Birmingham so naiboliši!
Zahtevajte cenike in ponudbe! Rezervni deli vedno v zalogi.

Pozor! Josip Šlibar, Ljubljana Pozor!

Stari trg 21 (poleg Zalaznika)

Volneno blago za kostume	120, 180, 230	Svileni popelini	28, 38, 45	Crepp de Chin	98, 125, 150
Volneno blago za obleke	52, 65, 85	Polsvileni etamini	19, 28, 45	Pralna svila	65, 85, 120
Volneno blago za plašče	98, 160, 220	Bravasti dileni	10, 13, 16	Brokaste svile	45, 60
Volneno blago rožasto	48, 58, 68	Protiir blago	28, 38, 45	Brokat svila	65, 85

Naročila in vse dopise, ki jih pošiljate, pošiljajte na Josip Šlibar, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalstvu in sojal ne namene občinstva, vaka bureda 50 par. Najmanjši zrakar 50 par. Priljubljana za sifro 50 par.

Ure pristojbine je uparila li obsevanje s caročilom, včeraj na oglasi ne prihajajo. Čekovni račun pošilja kraljica ljubljana, št. 1012

Lezite, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega namena: vaka bureda 50 par. Najmanjši zrakar 50 par. Priljubljana za sifro 50 par.

Mali oglasi

Kam pa kam!

Hotel "Slavija"
Malinska, otok Krk
Poznano slovensko kopališče, blaga klima, prvorazredna domača in inostranska kuhinja, domače daljmatinsko vino. Zahtevajte prospekt! Cena do 1. maja 55 Din (soba in oskrba) 12636

Pouk

Jecljanja
se temeljito in trajno od-
vadi Najboljše priznanje
in referenc. — Prijave
vsak dan od 9-11 in od
2-8 v Ljubljani, Beetho-
vova ulica 4, pritišče.
— Pavla Kovac, spetljiva-
na govorilna gimnazistka

Zaslushek

Likarico
pridno in izvežbano, ki
gre likat perilo na dom.
iščem. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Likarica«. 12661

Postreznico

k bolniku sprejem za ves
dan. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 12619

Pletilja

želi delo na dom. na Du-
bičev ulici. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 12681

Službo dobi

Prvovrstne šivilje
sprejemajo takoj v me-
hanično izdelovalnico perila
Opazari se, da imajo pred-
nost samo najhitrejši moči.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 12650

Gospodično

k 3 otrokom (2-5 let) ta-
koj sprejem. Biti mora
zdrava, poštna in lepega
vodenja, vajena varstva in
vzgoje otrok ter skrbne-
ga, ki mora opravljati tudi
9 ur delo. Ponudbe pod sifro
»Postena in tmožna« na
oglasni oddelek »Jutra« 12607

Kuharico

popolnoma samostojno —
zdravo, poštno in lepega
vodenja, takoj sprejem k
družini 5 oseb. Poleg ku-
hanja, vajena varstva in
vzgoje otrok, mora opravljati
tudi 9 ur delo. Ponudbe pod sifro
»Postena in tmožna« na
oglasni oddelek »Jutra« 12607

Prodajalco

mešane stroka, s znanjem
slovenske in nemške je-
zike, ki mora opravljati
sprejem. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Dobra moč 31«. 12431

Neporočeno žensko

ki se je petala s sira-
stvom, iščem mesto stal-
no nastop. službe takoj.
Stanovanje, hrana pri last-
niku. Mlekarna dobro ure-
jena, električni pogon.
— Prednost imajo moči s
vzgojo otrok. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod sifro
»Mlekarna«. 12677

Šiviljo

ki razume perilo štati
na stroj, sprejem. Po-
nudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Štati«. 12662

Mlado raznašalko

sprejme takoj cvetličarna
»Nizna«, Dunajska cesta 9.
12616

Natakarico

pridno in poštno, staro
24-30 let, s 500 din kapi-
cije, ki mora opravljati
tudi druga hitra dela —
sprejem v gostilno na de-
želi. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 12643

Samostojen teracer

vsaj 12 let izkušenj
v balustrad in stolpnih in
umetnega kamna — dobi
službo na deželi. Plača po
dogovoru. Ponudbe s pri-
loženimi spričevili na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Teracer«. 12616

Pisarn. praktikanta

in mladega slugo
iščem. Oglasi se osebno
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 12655

Sobarico

pridno in snažno nad 25
let staro, govorico več
jezikov, iščem. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra«
pod »Modiška 579«. 12679

Modistko

takoj sprejem. Ponudbe
na oglasni oddelek »Jutra«
pod »Modiška 579«. 12679

Brivskega

pomočnika
mlajšega, sprejem takoj.
Plača po dogovoru. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«
12607

Gospode in dame

zgovorne, 18-60 m o proti
stalni plači za posej pri
vatali strank. Tehna druž-
ba, Mestni trg 25/II. 12629

Službe išče

Frizerko
samostojno in dobro izve-
žbano, večjo onullirana
manikiranja in volne on
dajanje, 18-60 m o proti
stalni plači za posej pri
vatali strank. Tehna druž-
ba, Mestni trg 25/II. 12629

Šofer-mehanik

s večletno prakso in do-
brimi spričevili, išče primer-
no službo. — Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
značko »Izvrstna moč«. 12662

Mesarski vajenec

zdrav in močan, išče boljšo
hišo, 18-60 m o proti
stalni plači za posej pri
vatali strank. Tehna druž-
ba, Mestni trg 25/II. 12629

Službo strojevodje

iščem pri večjem podjetju
ali tovarni. Sem oženjen,
brez otrok, imam dolgoletno
spričevilo, kot stroje-
vodja in tovarniški moj-
ster in sem več kovaštva
in stroj ključavničarstva.
Dopise na naslov: Ludvig
Ljutomer 181, Slovenija. 12609

Gospodična

želi službo tipkarice, naj-
raje v Ljubljani. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«
12602

Vrtnar

se pripravlja na obdelavo
vrta in naprav novih
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 12629

Plačilna natakarica

ki govori nemško, slov in
hrvatsko, želi mesta v ka-
varni ali restavraciji. Po-
nudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod značko »Pla-
čilna 429«. 12429

Mladenič

inteligenten, 25 let
star, vojašine prost, iz-
vežban poklicni lovec, išče
primerne službe. Več je
tudi rokovanja s svitmo-
bilni ter mehanični popra-
vili. — Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Vesten in trezen«. 12428

Mlada gospodična

ljubitelica otrok, išče me-
sto vzgojiteljice. Dopise na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Ljubljana otrok«. 12438

Mlado dekle

zdravo, pridno, inteligent-
no, ki ima veselje do tr-
govine, želi vstopiti kot
vajenka, najraje v trgov-
no s mešanim blagom. Po-
nudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Vajenka«. 12479

Ključavničarski

predelavec
več let praktično izvežban
pri avtomobilskih strojih —
(Schrauben und Fassonauto-
maten). Izurjen v izdelavo
ovroča ter abvolvent
tehn. težaja, išče primerne
službe. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Izurjen 34«. 12687

Sivilja

izurjena moška dela, želi
službo pri boljšem krojaču.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 12655

Plačilna natakarica

želi službo — tudi izven
Ljubljane. Cenjene dopi-
sli na naslov »Plačilna«.
Ljubljana 7, Celovška c.
št. 48/II. 12448

Kot čevljar, mojster

iščem mesto. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Zanesljiv 444«. 12618

Trg. pomočnik

mlajši, mešane stroke, do-
bro izurjen, poštno in lepega
vodenja, 18-60 m o proti
stalni plači za posej pri
vatali strank. Tehna druž-
ba, Mestni trg 25/II. 12629

UGODNA PRODAJA

AVTOMOBILOV
iz druge roke:

1. Oakland limuzina,

tipa 1927, 4 vrata
5-sedežna, vožen
ca 4000 km. skora-
nov, Din 55.000

2. Oakland Sport Touring,

1926, odprti
5-sedežen, sek-
dobro ohranjen.
Din 60.000

več Chevrolet Touring-ov,

1927, odprti
5-sedežni, z zelo dobro ohran-
jenim stanju, ma-
lo voženi. od
Din 40.000—48.000

več Chevrolet Touring-ov,

1926, do-
bro ohranjeni, od
Din 20.000—35.000

1. Fiat 501 Sport,

4-sedežna, brezhi-
ben, gume skora-
nove, Din 40.000

1. Fiat 503, odprti,

5-sedežen, izvrst-
no ohranjen, mak-
vožen. Din 55.000

1. Itala, odprti, 4-se-

dežen, moderna tr-
pa, v dobrem sta-
nju, Din 25.000

1. S. A. M. dvosedez-

ni, poldirkalni,
Din 25.000

1. Ford, 1926, dobro

ohranjen,
Din 15.000

1. Itala, tovarni, tri-

tonski, polne gume
Din 17.000

1. Ariel, 500 cm³, O

H. V. s priklopo
na klobuko, malo vo-
žen, Din 19.000

Motor

pumpa močna, ačitniki za
kolena, ročavice, očala, re-
servoar za karbidno luč na-
prodaj — Lampič, krznar.
Kolodvorska 26. 12606

Za avtotaxo

ugodno prodam koncesijo
in inventar. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 12604

Prodajam

arhiv vrst najceneje pri
poroč. Osvetlila Dobe-
le. Ljubljana, Pred škofijo 15.
94

Nogavice

arhiv vrst najceneje pri
poroč. Osvetlila Dobe-
le. Ljubljana, Pred škofijo 15.
94

Žima

za modroce najboljše
in najcenejša pri
M. MASTERL
tovarna žime
Stražišče pri Kranju

Drva

okrove in hrastove odpa-
ke od parketov dostavlja
po nizki ceni na dom parva-
žna v Skageti in Ljub-
ljani — za gorjenjsko ko-
lodvorom. 86

EM. FISCHER

Zagreb
Sudniška ul. 3/II
dobavlja dvokolice,
dele za dvokolice,
pnevmatike, šivalne
stroje, gramofone,
gramofonske plošče,
ter nogometne žige
po najnižjih cenah.
Zahtevajte veliki ilu-
strirani katalog, ki
ga dobite zastoj.

Motvoz

vrvice) kupite najceneje
tovarni Mehanična vrvarna
Sinkovec, Grosuplje. 261

Najboljši kok-

Oebin, Wolfova ulica 1/II
III

Kislo papriko

zaboj s 4 kozarci po 5 l
za 250 Din. Franko št. II
razpošilja Mramolja in drug.
št. II pri Mariboru. 12570

Model jedilnice

Zaradi izselitve poceni na-
prodaj starinski »Alt Wien-
kompleta spalnica, kuhinja,
otroške postelje, telekone
slovišne postelje, isesno
veliko banjo, periljsko
preprogo 3,5 krat 4,5 in
drugo pohištvo. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 12547

Novo diro

na peresih, prodam po zelo
ugodni ceni. Naslov, pove
oglasni oddelek »Jutra«. 12445

Starinsko ogledalo

prodam. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 12630

Moderno opravo

za mesnico, malo rabljeno,
ugodno prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 12644

Opekarna »Emona«

na Viču-Brdo, Pisarna v
Ljubljani, Dunajska c. 23.
Telefon 2907. — Priporoča
svoje bogato zalogo zidine
in strešne opeke, po naj-
nižjih dnevnih cenah. 11843

Več pohištva

dobro ohranjenega, po zelo
ugodni ceni naproja: v
Škofji ulici 13/II — levo. 12647

Preproga

velika, nova, palma, dve
šimilci, nerabljena šolne 36
Motočikles, Maribor, Trg
Svobode 6. Za ljubljansko
oblast: Pavel Stele, Ljub-
ljana, Poljanska cesta 3.
Telefon 2948. 12630

Otroško posteljo

prodam št. Miklošičevi c.
št. 4/II. 12645

Radio-aparat

štiricevni — posebne kon-
strukcije, 40 postaj v zvoč-
niku, na sobno anteno —
ugodno prodam. Naslov v oglas-
nem oddelku »Jutra«. 12648

Kostum in gramofon

po zelo nizki ceni prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 12603

Lutzovo peč št. 5

temnjarova, emajlirana —
samo par mesecev rabljeno
zelo ugodno prodaja. A. G.
Gmaj, brivski salon, Kon-
gresni trg 6. 12637

Brivci, pozor!

Zelo ugodno prodam 4 to-
alete iz hrastovega lesa, s
belim marmorjem, 2 mo-
derni brivski stola, 4 se-
dežne za plin ali elektri-
ko. Natančneje v brivnici
G. J. Aleks., Kongresni
trg 6. 12638

Kratek klavir

(Stutliff) mahagoni, do-
bro ohranjen, poceni pro-
dam. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 12640

Jugovičev Salvator

širše da v petih minutah
sladek sir, 6 Din. Barva
za strovo maslo in za sir
5 Din. Prežek za pripremo
»Sirovega masla 5 Din.
Sprejemno preprošalno.
Lekarna Jugovič, Novosad
— Vzorci zastoj. 10171

2 lokomobili

prvovrstni, ena Lanz 80
HP, druga Wolf 20 HP.
Prodajam radi povečanja, ok.
elektrifikacije obrata. Pla-
menja vprašanja na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»4 lokomobili«. 12600

Hišni telefon

kompletan, za montažo in
fina gita naproja. Nas-
lov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 12605

Vagon hmelovk

prvovrstnih, od 5 m dol-
gine naprej, poceni pro-
dam. Interesni naj pišejo na
naslov: M. Pangerc, pos. in
trg. Bled. Navesti je tuji
ceno. 12602

Pridelki

hrvatsko, naravno, na ve-
liko proda F. Weiss in sin.
Dunja Stubica. 12630

Vino

hrvatsko, naravno, na ve-
liko proda F. Weiss in sin.
Dunja Stubica. 12630

Graham-moko

nudi 5 kg po povprečju za
40 Din s poštno vred-
no. V zalogi te vedno lastni
mlevalski izdelki in sicer
vsaj vrst peščenika moka
iz najboljših banaske pšeni-
ce, koruzna moka in blin-
kastinski zdrob. Zahtevajte
»eniki«. 9648

Kupim

hrastov les
naravnost, hrastove, hrastove
trise v blazovne deke 27
mm, splošne za izdelavo
nje trizen, kupim. Ponudbe
s ceno in množino na na-
slov: Ivan Šiška, parketna
tovarna, Ljubljana, Metel-
kova c. 12606

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah
Črne — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
98